

Nóli Hírlap

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj

Sibiu

ii Maghiare din România

A Timis-Torontali törvényszék bejegyzési száma 82.
(Dos. No. 934/1938)

Dr. VÁRNAY ELEMÉR

főlelős szerkesztő



Megjelenés

A. VÖRÖSHELY ENDRÉ
vezetésével

A Romániai Magyar Népközösség lapja

Páris és az új idők

1937 óta nem voltam Párisban. Most egy vasárnapon érkeztem meg a városba. Az Avenue de l'Opéra-n könnyen áthaladhat az ember anélkül, hogy előzőleg jobbra vagy balra kellene tekintenie. Régen tíz percig is kellett várni, amíg a rendőr tilosat jelzett a hosszú autósoroknak. Kévs most az autó Párisban és vasárnap még ezt a keveset is nehéz felfedezni az utcákon. Gyalogjártót persze bőven látni mindenütt. A széles körutakon, a Champs Elysées alléban sétálnak a párisiak. Itt nem sok változást talál az ember. Megvannak még a gyermekek kedvenc szórakozásának eszközei, a kis számárfogatok és a híres hábszínház is a régi helyén áll. A német katonák már tökéletesen beolvadtak az utca képébe. A párisiak megszokták már őket, senki sem fordul utánnyúlva. Ötvenegyes négyezer év alatt Páris már nyugodtan lát német megszálló katonát. Különös sors ez egy olyan városnak, amely sok szempontból mindig is a világ középpontjának számított. Most csendes az utcák nappal és éjszaka egyaránt. Az első-tétített házak tövében kísértetiesen kopognak az éjszakai járőrelők léptei. Bent a házakban azonban tovább folyik az élet. A francia ember mindig szerette az otthonát. A háború előtti években azonban Páris lakosai eltávolodtak ettől a régi, szép életformától: cinizmus és romlottság ütötte fel fejét a mindennapos élet különböző megnyilvánulásaiban. A „társadalmi kötelezettségektől” néha már azt sem tudták az emberek, hol áll a fejük. Sokan több időt és erőt fordítottak arra, hogy pénzt adhasanak ki, minthogy pénzt keressenek. A fényűzés méreteket öltött és az illendőség fogalmának tára lassan beleveszett a semmibe. Ez a beteges élet, amely még a legerősebb jellem idegét is kikezdte, teljesen elfűtötte azoknak az eszményeknek megértését és tisztelétét, amelyekre egykor oly büszkék voltak a franciák. Nem esoda hát, ha e korszak után bekövetkezett nemzeti katasztrófát megérdemelt büntetésnek, a mostani időszakot pedig a bünbánat és magabizáltság idejének tekintik a franciák. Kétségtelen, hogy Páris sok tekintetben egészen más város lett az utóbbi időben. Csendesebb, meggondoltabb, őszintébb lett az élet falai között és vannak párisiak, akik a mostani időszak értelmét abban látják, hogy a város végre magába tekinthet.

Az élet új alaphangulatának a politikához nincs köze. Legfeljebb arról lehet szó, hogy az eltűnt múlt utáni vágyakozás disszonáns hangokat vegyít a német-francia viszony alakulásába, amely azt követeli, hogy az együttműködés keretében kell keresni a jövő kibontakozásának útját. A franciák tudják, hogy sok mindent helytelenül végeztek el a múltban, másrészt viszont érzik a jelen és a jövő nehézségeit is.

Plyen kétségek között él ma Franciaország, de elsősorban Páris. Egyszerre lóttik el a francia let-ek az örök Franciaország nagy eszményei és ére-nyei, meg a múlt színes, de romlott emléképei. A becsület és a tisztesség visszakapták régi méltóságukat és ebben az erkölcsileg megtisztult légkörben küzdenek ma a franciák hozzájuk méltó ötletességgel a számukra mindaddig teljesen ismeretlen nehézségekkel. Az asszonyok nemesek szépek, mint mindig is voltak, hanem elegánsak a ruhajegyek ellenére is. És ebben nemesek, sőt elsősorban nem a fekete piac, hanem a kormányzat előrelátása és bölcsesége segíti őket.

A legtöbbet a művészek, festők és szobrászok szenvednek a válságtól. Kiállítás kevés van, ezeken is a politika foglalja el az első helyet. A leglátogatottabb pillanatnyilag a franciaországi zsidókérdésnek szentelt nagy kiállítás. Hatalmas tömegekben keresi ezt fel a párisi lakosság és minduntalan felhangzik sorukból a esedéklő kiáltás: „Ki gondolta volna, hogy Franciaországot ennyire a zsidók kormányozzák!”

Páris most is az ország igazi középpontjának érzi magát. A sors különös büntetésének tartják, hogy a kormány nem az Igazl főváros falai között működik.

A párisiak soha nem hajlandók olyan kormányt elismerni, amely nem Párisban működik. A párisi ember annyira természetellenesnek érzi a kormány távollétét, hogy nehezebb esik azonosítani magát azokkal a rendkívüli erőfeszítésű és őszinte szándékú in-

tézkedésekkel, amelyeket a vichyi kormány fogantatott. „Franciaországot igazán csak Párisból lehet kormányozni”. Ez a mondat tér vissza majdnem minden politikai tárgyu beszélgetés végén.

ROHAN KÁROLY ANTAL hereg

Hatszáz kilométeres fronton folyik Jávában a harc a „demokrácia utolsó védőbástyájáért”

Jáva szigetén a harcok jelenleg hatszáz kilométer szélességű területen folynak: Batáviától a Szurabaja mögötti keleti arcvonallig. Batávia elfoglalásával megszületett a jávai csata első nagy eseménye. A hollandusok végső erőfeszítéssel védekeznek, ellenállásuk azonban, mint a hollandindiai rádió hangjából is kiténik, reménytelen. Hollandiándi az utóbbi hónapokban London és Washington azzal biztatta, tegyen meg mindent szigetei, különösképp pedig Jáva védelmének kiépítésére és az ellenállás megszervezésére, — az angolszász segítség nem fog késlekedni. Több hét telt el azóta, Hollandindia tényleg védekezett is, a megígért segítség azonban elmaradt. Sőt! Segítség helyett a szövetségesek hollandindiai főhadiszállását is felosztatták s ezzel Anglia és az Egyesült Államok magára hagyták a hollandindiai hadvezetőséget. Jáva védelme összeomlóban van s ha helyenkint még heves harcokra is kell számítani, a csata kimeneteléhez nem férhet többé kétség. A sziget keleti részén folyó hadműveletekkel kapcsolatban egyelőre szűkszavú jelentések érkeznek. A japánok nyilván be akarják keríteni Szurabaja hadikikötőt, hogy elvágják a védők visszavonulási útját; a sziget belseje felé. A japán hadvezetőség a jelek szerint ugyanazt a taktikát igyekszik alkalmazni itt is, mint a Maláji-félszigeten. A sziget nyugati részén folyó csata Batávia elfoglalásával részben már eldőlt. A batáviai fronton előretörő japán erők már mélyen benyomultak a sziget belsejébe. Más japán hadoszlopok északról a sziget közepe felé nyomulnak előre s éket vernek a nyugati és keleti fronton elhelyezkedett hollandindiai erők közé. A nagyvonalú hadadás minden részletében kibontakozóban van s a jávai partraszállás óta eltelt hét nap alatt a japán védő ismét méltónak bizonyult legendás hírnevéhez. Az angolok már feladták „a demokrácia utolsó védőbástyáját” s előreláthatólag — mint Hongkongnál és Szingapurnál tették, — megkísérik most is, hogy minél több katonájukat Ausztráliába vagy Indiába szállítsák.

Hollandindia hadvezetősége keserű szemrehányásokat tesz Londonnak és Washingtonnak az újabb kudarcokról s az elégedetlenség jelei mutatkoznak Ausztráliában is, ahol egyre valószínűtlenebbnek tartják, hogy a régóta megígért amerikai segítség még az Ausztrália elleni nagy japán offenzíva előtt megérkezhesék.

A távolkeleti hadihelyzet legújabb fejleményeiről alábbi jelentéseinkben számolunk be:

Véres közelharc Bandoeng előtt

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A londoni rádió közölte, hogy a szövetségesek Bandoeng városa előtt kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek a japán offenzíva feltartóztatására. A japánok légi fölénye teljes. A japán légerő Jáva valamennyi kikötője és városa ellen oly erőteljes bombatámadásokat intézett, hogy ezek már használhatatlannak a szövetségesek számára.

Szaigonból jelenti a Stefani-iroda: A hollandindiai erők főparancsnoksága legújabb hadijelentésében közli, hogy a Jáva védelmére kért csapaterősítések nem érkeztek meg és most már nincs is mód kihajózásukra; Jáva kikötői annyira megrongálódtak, hogy a szigetet védő csapatok elmeneküléséről sem lehet többé szó, mert lehetetlenné vált a hajóraszállás. (Rador).

Hollandindia keservesen csalódott...

Sanghaiból jelenti a Német Távirati Iroda: A pénteki hadijelentés beolvasása után a hollandindiai rádió az alábbi közleményt ismertette: „Ma már bevallhatjuk, hogy az e hét elején megkezdett hollandindiai ellenoffenzíva az utolsó pillanatban váratlanul összeomlott, mert

hormányt, hogy ha február közepéig ellenáll, oly jelentős erősítéseket kap, mely lehetővé teszi a jávai japán offenzíva megállítását.

Hollandindia ellenállt, de az erősítésnek se hire, se hamva.

Hamarosan összeomlik ennek az országnak a főerősége is, s eggyel több demokráta védőbástya lesz melyre rááll majd az a szomorú felirat, hogy:

„nagyon keveset tettek érte s azt is nagyon későn.

... Ausztrália sem bizik az amerikai segítségben

Sanghaiból jelenti a Német Távirati Iroda: Bennet tábornok, a Maláji-félszigeten harcolt ausztráliai csapatok volt parancsnoka, aki Szingapurból az utolsó pillanatban elmenekült, mint Sidneyből jelentik, „bizonyosra veszi, hogy Ausztráliát a japánok megtámadják”.

Bennet szerint az Ausztrália elleni japán támadásra már a közeli hetekben sor kerülhet.

Cameron ausztráliai légiipariügyi miniszter szintén rendkívül súlyosnak minősíti a helyzetet. Ausztráliának nagy szüksége van repülőgépekre és hadianyagra. Cameron szószerint ezt mondta:

„Más államoknak is azt mondták, hogy a segítség utban van, — és nem érkezett meg soha...”

AZ ANGOLSZÁSZ HAJGHAD DILEMMAJA

A japán csapatok gyors sikereit a „Stampa” című olasz lap a japán vezérkarnak tulajdonítja. A lap szerint a japán vezérkar mindent előre látott és mindenre alaposan felkészült. Éppen ezért nem valószínű, hogy az angol vagy brit csapatok valahol is útját tudnák állni a japánok győzelmes előrenyomulásának. A lap hangoztatja, hogy Anglia és Amerika végzetes elhatározások küszöbén áll. Amennyiben Anglia és Amerika minden tengeri erejét a Csendes- és Indiai-óceánokon tömörítik, akkor átengedi az Atlanti-óceánt és Földközi-tengert a tengelyhatalmaknak. Ha pedig az utóbbi tengereken akarja a harcot folytatni, akkor elveszti a Csendes- és Indiai-óceánokat.

Dr. Szabó László riportja:

A német buvárhajók hőseinek iskolájában

Egy kelettengeri hadikikötőben.

Laikus ember egészen máshogyan képzel el egy ilyen hadikikötőt. Valahogyan tulnagynak tetszik az egész. Hó és jég minden, ameddig a szem ellát! Kissé távolabb a part mentén az öböl jégpáncéljába beágyazva, hadihajók horgonyoznak. Cirkálók és néhány karcu romboló. Még távolabb a kikötő tulsó oldalán óceánjárók horgonyoznak. Autóval robognak végig az óriási félkörben futó kikötő partján, majd hatalmas épületcsoport várszerű kapubejárata előtt állunk meg. Fiatal tengerésztisztek fogadnak bennünket. Kölosónös bemutatkozások; és máris visznek bennünket tovább. Néhány perc múlva a híres

TENGERALATTJÁRÓISKOLA

parancsnoka előtt állunk. Végtelenül kellemetes megjelenésű ötven év körüli tengerésztiszt. Később kiderült, hogy csupán sorhajókapitány (órnagy rang) és tartalékos tiszt. Öreg, világháborús tengerész, aki, mint ahogyan maga mondotta nekem, már 25 évvel ezelőtt tengeralattjáróparancsnok volt és hajójával nem kevesebb, mint 177.000 tonnát küldött a tenger fenekére. A háboru kitoréskor egyébként igen békés foglalkozást űzött: nagykereskedő volt. Most egész sereg vele egyenlő rangban lévő tényleges tiszt teljesít alatta szolgálatot. Minden második tiszt nyakában a vaskereszt lovagkeresztje fityeg.

Kimegyünk a kikötőbe. Hosszu famolók mellett horgonyoznak a tengeralattjárók. Kisebkek, nagyobbak, sőt egészen kicsinyek is. Körülöttük mozgalmasság. Arról, hogy kifussanak, természetesen most szó sem lehet. Amíg föl nem enged, mozdulatlanra vannak kárhoztatva. A hajókon azonban ennek ellenére szorgalmasan megy a munka. Sokat mindebből nem láthatunk — a hajókra lépni szigorúan tilos —, a Diesel-motorok zugásából azonban sejtjük, hogy odalenn komoly

GYAKORLATI KIKÉPZÉS

folyik. A parancsnokság udvarán tornanadrágos, trikós osztag sorakozik. A hőmérő úgy 14—15 fok körül mozoghat. A jelkisebb jel sem mutat arra, mint ha fázának. „Annak bizony, aki tengeralattjárón akar szolgálni — mondja az egyik társaságunkban levő tiszt — birnia kell a hideget!” Valóban, most veszem csak észre hogy a tisztok közül a legtöbben kabát nélkül vannak, néhányan még hozzá fehér vászonban kacerkódnak ezzel az átkozott hideggel. Semmi kétség, kemény legények.

Az iskola parancsnoka veszi át vezetésünket. Röviden elmagyarázza ennek a valóban páratlanul liberális, egyben pedig talán a világ legsokoldalúbb iskolájának a struktúráját. Hogy az iskolának hány hallgatója van, az hadititok, erre nem kapunk választ. Nem hiszem azonban, hogy tévednénk, ha néhány ezerre tenném számukat. Megtudjuk ezzel szemben, hogy a kiképzés skálája óriási. Ujjoncoktól kezdve sorhajóhadnagyokig minden rendű és rangú tengerész képviselve van. A tulnyomó többség természetesen az ujoncké, akad azonban öreg tengerész, altiszt és zászlós is bőven. A kiképzés tartama sem egységes, legtöbbször az ujoncok kiképzése tart. Egyetlen tanfolyam sincsen időhöz kötve, mert hiszen igen sok függ az évszaktól és az időjárás, viszonyoktól. Gyakran előfordul, hogy az a tiszt vagy altiszt, aki néhány hónapon át a tengeralattjáróiskolában tanított, pár hónapi szolgálat után mint hallgató kerül vissza az iskolába. Az elv: mindenkinek tudnia kell mindent! A szakácsnak éppen úgy kell a gépekhez értenie, mint a gépkezelő személyzetnek a főzéshez. De arra is volt már példa, hogy a tengeralattjáró mérnöke volt kénytelen átvenni a hajón a parancsnokságot. Orvos például, csak a nagytípusú buvárhajókon van. Ma, amikor a tengeralattjárók hosszú heteken át is uton vannak, különösen fontos, hogy

AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT

jól működjön. És, ha nincs orvos, hát orvos nélkül kell jól működni. A tengeralattjárók valamennyi tisztje és legénysége egyaránt igen gondos egészségügyi kiképzésben részesül. Kisebkek és fiatalok beavatko-

zásokat mindenkinek el kell tudni végezni. Pár percet időzünk az egyik tanteremben, ahol egy tengerészorvos éppen egészségügyi előadást tart. Viasz figurákkal, a legszemléltetőbb módon magyarázza a különböző kiütéses betegségek jellegzetes tüneteit. Másik tanteremben elektrótechnikusokat képeznek ki. A falon hatalmas kapcsolótáblák, a tengeralattjárók kapcsolóberendezésének tökéletes mása. Bonyolult rajzok, titokzatos ábrák, rengeteg drót és a jó Isten tudja, mi minden tartozik a tanterem felszereléséhez. A következő teremben az accumulator a tantárgy. Innen hatalmas csarnokba megyünk. A helyiség egyik végében „életnagyságu” és a tengelye körül forgó tengeralattjárótorony, beépített látszóval. A csarnok másik végében kis színpad, furfangos világítási lehetőségekkel. A színpad tengert ábrázol. A tengeren apró hajómodellek mozognak. Határozottan szellemes játék felnőttek számára! Végig a terem mindkét oldalán asztalok. Tisztjelöltek végzik itt rettentően bonyolult navigációs feladataikat. A szomszédos terem még érdekesebb látival akad. Óriási, legalább 6-szor 8 méteres asztalon, ólommodellekkel szemléltetett taktikai előadás folyik. Fiatal lovagkereszties sorhajóhadnagy magyarázza az angol hajókaravánok régi módszerét és új taktikáját. Megtudjuk, hogy ma már 60—80 hajónál kisebb karavánokat nem indítanak az angolok. Azelőtt az 5—6 hajóból álló konvojok sem tartoztak a ritkaságok közé. Az új taktika előnye, hogy kevesebb a karavánok száma és nincsen oiy sok rombolóra szükség. Ezek mellett az előnyök mellett azonban végzetes hátránya van az új rendszernek: tulságosan lassan halad a konvoj, minek következtében lényegesen tovább kénytelen a veszélyes övezetben tartózkodni; ha pedig ellenséges tengeralattjárók útjába kerülnek, óriási veszteségekkel kell számolniuk. Nem egyszer előfordult már, hogy néhány német buvárnaszád a szó szoros értelmében napokon át tizedelte ugyanazt a karavánt. Az angolok azonban olyannyira szűkben vannak a rombolóknak, hogy nemigen válogathatnak a taktikai módszerekben.

A tengeralattjárók személyzetének egyik kimagaslóan legfontosabb alakja

A SZAKÁCS.

Óriási konyhában vagy husz villanytűzhely áll. Mellettük apró asztal, szük kis szekrény, polc, stb. Pontosan úgy, amint a tengeralattjárókon van. Fehérköpenyes, kuktasapkás „szakács-tanoncok” sürgölődnek a tűzhely körül. Valóságos talány számunkra, hogyan tudnak ilyen szük kis helyen 40-70 embernek, legtöbbször három tál ételt megfőzni. Pompásabbnál pompásabb ételek pirulnak, rotyognak a sütőkben és fazekakban.

Az életmentőkészülékek és buvárfelszerelések

Papen merénylői nyomában

AZ ANKARAI SZOVJET NAGYKÖVET GYANUS SIETSÉGGEL MOSZKVA BA UTAZOTT

Ankarában és Isztambulban több szovjet ügynököt letartóztattak

Ankarából jelenti a Német Távirati Iroda: Vinogradov ankarai szovjet nagykövet csütörtökön Moszkvába utazott. Jól tájékozott ankarai körökben úgy vélik, hogy Vinogradov nagykövet hirtelen elutazása a Papen német nagykövet elleni merénylet

kulisszatitkainak leleplezésével hozható összefüggésbe. Egyébként híre jár, hogy a török rendőrség a merénylettel kapcsolatosan ankarai és isztambuli körökben több letartóztatást eszközölt. (Rador).

A jugoszláviai kommunista emigránsok a gyanu középpontjában

Ankarából jelenti a Német Távirati Iroda: Jól tájékozott körökben az a vélemény alakult ki, hogy a német nagykövet elleni merénylet ügyében bevezetett vizsgálat korántsem fejeződött be azzal a hivatalos közleménnyel, melyet legutóbb nyilvánosságra hoztak. A közeli napokban újabb közlemény kiadását várják, mely a merénylet erkölcsi szerzőire és megszervezőire is vonatkozik. Ezt a várakozást

egyébként indokolttá is teszi az első hivatalos közlemény befejező szakasza, mely hangsúlyozza, hogy a vizsgálatot tovább folytatják.

Török körökben egyébként felhívják a figyelmet arra a tényre, hogy a jugoszláviai kommunista emigránsok idegenek szolgálatában álló ügynökök (Rador).

A szovjet konzul fél a házkutatástól

A Papen német nagykövet elleni merénylet ügyében a török rendőrség széleskörű nyomozást folytat. A nyomozás — francia hírszolgálat értesülése szerint — kiterjedt az ankarai szovjet konzulátus körüli negyedre is, ahol nagyszabású raziát tartottak. Kiterjedt ez a raziá az Isztambul körüli községekre is, ahol szovjet alattjárók laknak. A török rendőrség a nyomozás során a legtapintatosabban jár el.

A szovjet konzulátus épületét is körülzárták és alandóan figyelik, mert az a gyanu merült fel, hogy a merénylő egy vagy több cinkos a konzulátus épületébe menekült.

A szovjet konzul a konzulátus területen kívüliségén hivatkozva nem járult hozzá a konzulátus épületének átkutatásához, bár a török törvények értelmében csak a nagykövetségnek van joga területen kívüli létesítményekre.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

Bölöni

elektro-technikai (rádió) szakműhelye átköltözött: Brasov, Strada Regele Carol 48. Telefon 20-51

gyakorlására szolgáló medencék külön épületben vannak. Tisztjelöltek gyakorlatoznak most. A két és fél méter mély medence pereméről nézzük őket. A készülék rendkívül egyszerű. Felcsatlakoztatott oxigénzsák, amelyből kb. 3 cm-es, szopókaszerűen végződő cső nyulik ki. A lélekzés a szájon keresztül történik. Az orra egyszerű csipető kerül. Egy óránál is tovább víz alatt lehet maradni ezzel a készülékkel. Már vagy hatan uszkálnak odalenn. Uglátszik jól érzik magukat. A következő medencében már buvárlötzetben merülnek alá. Ez a készülék a tengeralattjáró legfontosabb felszereléseinek egyike. Ennek a segítségével javítják ki nyílt tengeren a hajó esetleges külső sérüléseit. A harmadik medence

AZ ÉLETMENTŐKÉSZÜLÉK

gyakorlására szolgál. Az óriási, legalább négy méter mély medencébe a tengeralattjáró toronyát és torony alatti részének pontos mását építették be. A medence falán hatalmas ablakok. Ezek előtt állunk és így figyelhetjük az „Elsüllyedt” buvárhajó belsejében végbemenő dolgokat. A szerencsétlenül járt hajó személyzete a torony alatt gyülekezik. A készülékét már mindenki felcsatlakozta. A hajóból egyelőre, az óriási víznyomás folytán kijutni nem lehet. A parancsnok most kinyitattja a biztonsági szelepeket. Vastag sugarakban zudul a víz a hajóba. Egy-két perc alatt már válmagasságban áll. A torony ajtaja még nem enged. A készülékek már működnek, a kisebb természetek már orrájár a víz. Most a torony alsó pereméhez ér. A nyomás e pillanatban hirtelen megszűnik, a torony ajtaját kinyitják és a nyilvános át, sűrű légbuorékokat hagyva maguk mögött, egymásután értilnek a víz színére a tengerészek. A szó szoros értelmében izgalmas látvány volt.

Közben sötét este lett. Programunk néhány elengedhetetlen száma még hátra van. Sietni kell. Néhány perces udvariassági látogatást teszünk a tisztelnél és kadetoknál.

Az apró zászlókkal feldisztított, hatalmas méretű táncteremben már várnak ránk. Letelepszünk az egyik asztalhoz. A parancsnok mellett fiatal ujonc is, mellettem egy továbbszolgáló altiszt. Az ötödik székre egy japán kolléga kerül. Frissen csapolt sört kapunk. A zene elsőrangu. A hangulat kifogástalan. Mindenkiről leri a megelégedettség.

A tisztikaszinóban, a parancsnok által adott ünnepi vacsora méltó befejezése ennek a felejthetetlenül szép napnak, amelyen első ízben adott a német tengerészet főparancsnoksága a szövetséges és baráti sajtónak arra alkalmat, hogy a tengeri hadviselésben talán legfontosabb szerepet játszó fegyverem problémáinak kulisszái mögé tekintsen!

FORDITÁST

román és magyar nyelven, okmányokat, iradalmi és szakműveket

VÁLLALOK

Címeiket a timisoarai kiadóba kérek

A szovjet légierő 197 repülőgépet veszített február 25 és március 5 közötti időben

A német főhadiszállás legújabb jelentése

A német vezéri főhadiszállás szombaton délelőtt kiadott legújabb hivatalos jelentése szerint a keleti arcvonalon több ellenséges támadást visszautasítottak. A légierő a német csapatok támadásait igen határozottan támogatta és a Volga felső folyásánál ellenséges utánpótlási vonalakat bombázott.

A finn légierő a karéliei arcvonalon ellenséges csapatösszevonásokat bombázott.

Február 25-től március 5-ig a keleti fronton az ellenség összesen 197 repülőgépet veszített; ezek közül légi harcban 165, a léghárító tüzéség tüzezése folytán 14 gép pusztult el, a többi pedig a földön semmisült meg. Ugyanezen idő alatt 31 saját gép

nem tért vissza.

Északafrikában sikeres felderítő hadműveletek folytak. A német repülők Kirenaika keleti részében támadásokat intéztek raktárak és csapatösszevonások ellen.

Északi Egyiptomban angol vasuti vonalakat bombáztak. Március 5-én egy nagy ellenséges szállító hajó megsérült.

A német repülők Maltát bombázták és a fellegetvárban jó találatokat értek el. La Valetta kikötőjét is sikeresen bombázták és legalább két ellenséges tengeralattjáró sérült meg a kikötőben.

Német egyenruhát használnak a bolsevista katonák

A Német Távirati Iroda illetékes katonai körökből úgy értesül, hogy a keleti arcvonal több szakaszán észrevették, hogy a szovjet előőrsök és rohamcsapatok az elesett vagy elfogott német katonák egyenruhájába öltözve hajtják végre vállalkozásaikat. A tényt megerősíti az egyik szovjet vadászrezdnek a németek kezébe került napiparancsa, amely így szól: „Február 28-án német egyenruhában ki kell kómielni a 92. német lövészhadosztály állásait”.

EHÉNSÉG SZENTPÉTERVÁROTT

Helsinkiből jelenti a Rador: A szentpétervári front finn szakaszán átszökött szovjet katonák elmondották, hogy az ország belsejéből érkezett leve-

leket elkobozzák. Bármilyen megdondatlan szó, amelyet a szovjet biztosok meghallanak, a legsúlyosabb büntetéseket vonja maga után. Senki sem akar már harcolni, a szovjet katonák elveszettek tekintik a háborút, a kenyéradag nem elégséges, benzinhány lépett fel, úgy, hogy bizonyos körzetekben a gépkocsik ötven százaléka leállt. Ami Szentpétervár helyzetét illeti, egy kiló marhahús több mint száz rubelbe kerül, a lóhús ára pedig több mint nyolcvan rubel különkint. Az éhhalált halt személyek száma egyre növekszik. Minden házban berendeztek egy külön helyiséget a halottak számára. Nincsen olyan ház, ahol nem lett volna olyan személy, aki éhenhalt.

Meseban rendőrkesztor erélyes intézkedése a csatangoló gyermekek és lelkiismeretlen szélhámosok ellen

Meseban Traian dr. timisoarei (temesvári) rendőrkesztor néhány napot a hivatalbalépése alkalmából az újságírók előtt kijelentette, hogy a rendőrségnek a rend, nyugalom és közbiztonság megtartásán kívül szociális jellegű hivatása is van. Ezzel kapcsolatban most a rendőrkesztor ismét magához kérette az újságírókat. A velük folytatott beszélgetés során kitért arra, hogy Timisoaran (Temesváro) t

rendkívüli módon elszaporodtak a kóbor gyermekek.

Többen közülük újságárusítással foglalkoznak és így igyekeznek kereselhez jutni. A től eltekintve, hogy a szerencsétlen nélkülözö kisgyermekokről való gondoskodás — javarésztük 12—15 év körüli — általános szociális feladat, csunya és visszataszító képet ad ez a városnak.

Meseban Traian dr. közölte, hogy foglalkozott a kérdéssel, aminek nyomán utasi otta a rendőrszemetek,

valahányszor ilyen gyermekeket találnak az utcán, kiszérik magához a kesztorhoz, aki azonnal intézkedik a gyermek mulhatatlanul szükséges gondozásáról.

a továbbiakban pedig a helybeli vállalatoknál tanoncnak helyezi el. Hangsúlyozta, hogy ténykedésénél nem tesz nemzeti különbséget.

Másik ügy, amiért a rendőrkesztor a napisajtón keresztül a közönség támogatását kéri az, hogy az utóbbi napokban számos feljelentés érkezett, hogy

lelkiismeretlen egyének az utcán elveszik az iskolásgyermekektől birtásákaikat.

A szélhámosok azzal inokolják ezt, hogy a bőrányagot a hadsereg részére elrekválták. Miután természetesen nem lézik ilyen természetű rendelt, nyilvánvaló, hogy

szélhámosok működnek, akik visszaélnak a gyermekek hiszékenységgel.

A rendőrkesztor utalt arra, hogy nem áll rendelkezésre elegendő őrszem, magának a közönségnek kell közreműködni a lelkiismeretlen egyének leplezésében és kézre kerítésében. Minden ilyen esetet azonnal jelentenek a rendőrség késedelem nélkül megérkező és sikerül majd eljé. venni további hasonló esetekről.

1939 augusztus 23-án

Gamelin, Guy La Chambre és Daladier félrevezette a legfelső haditanácsot

A riomi per újabb fejezményei

Riomból jelenti a Német Távirati Iroda: A riomi főtárgyalás kilencedik ülését, — mint már jeleztük, — zárt ajtók mögött tartották. Ezen az ülésen a legfelső haditanács 1939 augusztus 23-i emlékezetes ülésével foglalkoztak. A legfelső haditanácsot Bonnet akkori külügyminiszter hívta össze és ezen dől el Franciaország háborubalépésének sorsa.

A vádat Gamelin tábornok, volt főparancsnok felelősségre vonja azért a kijelentésért, hogy a hadsereg mindenre felkészült, Guy La Chambre volt légügyi minisztert pedig azzal vádolják, hogy a legfelső haditanács előtt határozott formában állította, hogy a francia légierő oly helyzetben van, hogy miatta a kormány nem kell befolyásoltatnia magát politikai döntéseiben. Ami Daladiert illeti, ellene az a vád, hogy támogatta Gamelin és Guy La Chambre állításait.

Gamelin tábornok, volt főparancsnok pante-

kon előszobában hagyott fel halgatásával a vita tárgyát képező tényekre vonatkozó nyilatkozatot olvasott fel.

Délután öt órakor a rövid időre felfüggesztett

FORUM (Arad)

a nagyfilmek színháza. Tel. 20-10

MA: A SZEZON LEGSZENZÁCIÓSABB FILMJE!

Z ne Grey nagyszerű vadnyugati témájú regényének izgalmas filmváltozata

A vadmacska

A főszerepekben

LEO CARILLO, JANE WITHERS

Műsoron kívül a legújabb 4 sz. hangos hirtadó

előadások 3, 5, 7, 15, 9.30. kor. Vasárnap d. e. 11.30-kor matiné olcsó helyárral

ülést továbbra is zárt ajtók mögött folytatták s előreláthatólag

a keddi ülés is titkos lesz.

Kedden délelben fél kettőkor tartják a főtárgyalás tizedik ülését. A tegnapi ülésről egyébként alig szüvargott ki egy-két apró részlet. Daladier másfélórásig beszélt egyfolytában. Allitól az őt támadó sajtóval foglalkozott és tiltakozott egyes katonai vezetők emlékiratai ellen is, melyek a főügyész vádpontjainak alanját képezik. (Rador).

Churchill megint magyarázkodik

A Német Távirati Iroda londoni jelentése szerint közli Churchill angol miniszterelnöknek az egyik sajtóértekezleten tett kijelentését. Churchill eszakkalmommal kijelentette, hogy Batávia tarthatatlan. Jáva elvesztése csak bizonyos mértékben jelent felelősséget Anglia számára, annál is inkább, mert — szerinte — a burmai csapatok jóval erősebbek, mint a jávaiak. Ezenkívül Angliának kötelessége Ausztráliát megvédeni.

Kinos sajtóvita Svédországban

Stockholmól jelenti a Rador: A „Goeteborgs Handels och Sjöfarts Tidningen” című újság cikket közöl, amely nagy feltűnést keltett Berlinben. A cikk írója a svéd külpolitika fokozottabb tevékenységét sürgeti és többek között azt javasolja, hogy Svédország gyakoroljon befolyást a Finnország által kötendő különbéke és a német csapatoknál Norvégiaiból való kivonása érdekében. A stockholmi sajtó felhasználja az alkalmat ezzel kapcsolatban arra, hogy egyhanguan megállapítsa, a cikk csupán egyéni véleményt fejez ki és még Svédországban sem tulajdonítanak annak jelentőséget. A „Svenska Dagbladet” azt írja, hogy Svédország felelős személyiségeinek nem áll érdekében hogy a semlegességet tekintve, ilyen kalandokba boesátkozzanak.

Borzalmas hármass rablógyilkosság egy moldovai kisközségben

— A csendőrség elfogta a tetteseket —

Marasesti közelében, Viile Noui községben borzalmas hármass gyilkosság történt, amelynek Taranu ion jómódu szőlősgazda és családja esett áldozatul. A gazda néhány nap előtt több hordó bort adott el, amelyekért mintegy százötvenezer leit kapott. Erről tudomást szerzett Sileanu Constantin negyvennyolc éves ramnicul-sarati illetőségű munkás, aki az egyik szomszédos szőlőben dolgozott és elhatározta, hogy Vrabie Dumitru nevű ismerőse segítségével kirabolja a gazdát. Az egyik nap hajnalban, mialatt Vrabie az utcán várakozott, Sileanu Constantin bepoogott a gazda házába és amikor Taranu felesége beengedte a lakásba, pálinkát kért. Az asszony a konyhába ment, hogy bevigye a szobába a pálinkát. Ezalatt Sileanu az ágyban fekvő és még alvó gazdához ment és egyetlen fejszeapállal szétzúzta a fejét. Azután a szobába lépő asszonnyal támadt és azt is agyonverte. A kettős gyilkosságnak a gazda hat éves unokája szemtanuja volt és azért azt is megölte. A gyermeket, aki a réműlettől szólni sem tudott, torokragadta és megfojtotta. Végül behivta a házba Vrabie Dumitru, akivel kifosztották a lakást. A csendőrség hamarosan elfogta a gyilkosság mindkét tettesét, akiket azonnal gyanúsítanak, hogy még más bűntényt is elkövettek.

Nincs elég papiros Angliában. A brit kormány ezért rendeletet adott ki, amelynek értelmében semmiféle papíremű nem szabad megsemmisíteni. A papírhulladékok gyűjtését lelkiismeretesebben kell folytatni. Még a kályhába való begyújtásra sem szabad a jövőben papírhulladékot használni, mert amit tettenérnek, szigorúan megbüntetik.

A japán sikerek a nevelés tükrében

Irta: AGÁTSY JÁNOS (Timisoara—Temesvár)

Ha a japán nép bámulatos fejlődésének és háborús sikereinek magyarázatát keressük, meg kell ismerkednünk sajátos életével és annak lényegét alkotó szokásaival. Elsősorban meg kell ismerkednünk egy varázsige jelentőségű szó értelmével, s ez a bushido.

Mi a bushido? Rövid jellemzése legtalálhatóbban talán In a zo Nitobé-nek sikerült, amikor azonos című könyvében így fejezi ki: „A bushido — Japán lelke! A bushido szó szerinti jelentősége: bu — harc, shi — nemes, do — ut, tehát „A harcos nemesek útja”. Prózaibb kifejezéssel, talán a japán élet „használati utasításának” lehetne nevezni, amely egyszerűsége miatt annak legfőbb törvénye is. Valamikor csak az előkelő japánok, a daimiók és: szamurájok, atyáról fiúra öröklött titkos léleknevelő tana volt, míg az 1870-es években, a modern japán felvilágosodás korszakának kezdetén, amikor a Mikado székelyét a mai Tokióba helyezte át, a bushido az egész japán nemzetet új névelő közkinccsé lett. Ettől kezdve a bushido tanainak általános hirdetése, széles néprétegek birtokába való juttatása, ép oly mélyreható kötelességgé vált, mint tanainak feltétlen betartása. A bushido óriási nevelő hatását bizonyítja, hogy elterjedésével párhuzamosan haladt Japán széles területen fejlődése, az általa elért eredmény viszont

az egészséges, átfogó, a nép öröklött adottságainak legteljesebb kifejlesztésére cél-tudatosan törekvő nevelés felmérhetetlen hatását igazolja.

Népmilliókkal végzett gigantikus nevelési kísérletek tekinthető a bushido hatásának a legszélesebb néprétegekre való kiterjesztése, felbecsülhetetlen következtetésekre jogosító gyakorlati eredményekkel.

Mit tanít a bushido és tanait honnan meríti?

Az elmélyülő szemlélet, a stoikus nyugalom, a tökéletes hidegvér és szerencsétlenség idejében, az élet könnyen-vétele és a halál nyugodt elfogadása, a buddhista tanokra emlékeztet, mindamellett az indiai passzív elmedvedés szemben aktivitásra, életrevalóságra neveli tanítványait. Az ősök tisztelete, a gyermeki szeretet odaadó gyakorlása, a hazafias öntudat, a Shinto-vallásból merítették, míg Konfuce tanaiból eredő erkölcsi előírások szabályozták az ur és az alattvaló, atya és fiu, férj és feleség, testvér és testvér, valamint a barát és barát között fennálló kapcsolatok külső és belső formáit. Mencius tanításainak fontosabb részeit sem maradtak ki a bushidoból, melyek szerint:

a reális, gyakorlatilag értékesíthető tudás és az erkölcsi érzék, messze felette áll az elméleti tudásnak.

A hazaszeretet, az önfeláldozás, a testi-lelki tisztaság, a becsületesség és bátorság, az önuralom, valamint a gyengékkal szembeni elnéző jóság alapvető tanai a bushidonak.

A bushido tanításainak gyakorlatba való átvitelének gerincét a testet és lelket nevelő és erősítő különleges japáni lovagi gyakorlatok,

a „kendó”

képezik. Ezeket főképp nem is karddal, hanem hosszú bambuszbotokkal gyakorolják. „Aki japánul akar gondolkodni tanulni, az tanulja meg előbb a japán vívást”, — mondja egy idevonatkozó megjegyzés. A bushido-szellem iskoláságos fellegvárai viszont a minden nyilvános iskolához hozzátartozó vívóakadémiák, a „dodzsó”-k. E dodzsó-tanfolyamok sokkal többek, mint európai értelemben vett vívóiskolák, s az ott tanítottakat minden valamire való japáni legalább három évig gyakorolja, de lehetőleg egész életén át nem hanyagolja el. E vívóiskolák néhány jelszava: „Csak a tiszta lélek érzi az Istent. — Nem csak Istenhez, hanem a munkához és a kardhoz is csak tiszta lélekkel szabad közeledni. — Ha a munkát nem teljes odaadással végzem, kár belezvednem s ha figyelmemet nem tudom teljesen a kardra összpontosítani, pillanat alatt levágnak. — Jóság az ember lelke és becsületesség a hozzávető ut. Tudni és cselekedni, az egy. — A lelkiismeret mindig felismeri a jó és a rossz közötti különbséget. — Türelem a díja a napok szépségének és hosszúságának.” A hivatalos vívóiskolákon kívül, magában Tokióban

lőbb mint ötven, igen nagy taglétszámmal rendelkező magán-dodzsó működik. A kendó-tól a test és lélek egyformán felfrissül, a gyermek és az ifju hamarosan megtanulja, hogy

a dodzsó ajtaján való belépésekor, ruhájával együtt minden gondot és nem oda tartozó gondolatot kívül kell hagynia,

mert a gyakorlatok elvégzéséhez uralnia kell teste minden porcikáját, lelke minden rezdülését és ezt csak teljes odaadással, figyelmének fokozott összpontosításával érheti el, ez az odaadás és figyelem-megfeszítés viszont, a gyakorlatok nyomán lassan beléje idegződik és így átalakítja, fokozza képességeit, megnemesíti gondolkodását. E gyakorlatok következetes folytonossággal való türelem- és kitartás-fokozó elvégzése, a mozgékony, talpraesettség, fegyelmeltség és gyors elhatározó képesség olyan magas fokot érleli, amely a japán sportolókra és katonákra ismertén jellemző.

A becsület a bushido szerint nem más, mint

a kötelességek teljesítése

aki tehát rosszul, vagy egyáltalában nem teljesíti kötelességeit, elveszti becsületét és így az élethez való jogát. Becsület nélkül az élet értéktelen számukra és

az igazi japán inkább meghal, semhogy a bushido ellen vétkezzen.

A türelem és nagylelkűség, valamint a jóság szerintük egyenlő az ember fogalmával, a tulzó, mérték-telen jóságot azonban gyöngöcségeként megvetik. Az udvariasság, feltétlen kelléke érintkezésüknek, a szégyen megbélyegző voltát pedig már kis korukban oltják lelkükbe, innen származik hihetetlen erkölcsi felülkésztettségük. Legnagyobb figyelmet a tetterő fejlesztésére fordítják és mivel ennek elérésére nem az elméleti tudás, mint a gyakorlati ismeretek fontosak, ezekre és a gyakorlati érzék fejlesztésére helyezik a fősúlyt. Az elvont tudományok inkább csak mint a jelnevelés segéd-erőforrása szerepelnek. (A becsülettel jellemű férfi jelzője a „Gishi”, értékre nézve minden „tudós” jelző fölött áll.) A bushido szellemében élő modern japáni senkit sem szidalmaz, semmiben nem emeli ki a rosszat, csak barátságos, nyugodt, udvarias szavakat érdemesít kiejtésre.

az aktivitásra serkentő optimizmust élteti lelkében, hogy a legválságosabb viszonyok közt se veszítse el önmuralmát, lélek-jelenlétét.

A nőnevelés terén, nemcsak a férfhoz méltó bátorságot, idegerőt, önuralmat és áldozatkészséget, hanem a háziasságot, az irodalom, zene, tánc, ének tudását, különösen pedig a feltétlen kecses mosolygó szeretetteljes jó modort teszi a feleség nélkülözhetetlen tulajdonságává. A színlelést, mint nyilvánosságra nem való érzelmek takaróját, nem tartja bűnnek a bushido. Külön kiemelés érdemel a feltétlen jóakaratt, mindenki részéről mindenki iránt.

A népi közkinccset képező egységes és határozott

HANGYA

szövetkezet üzletre továbbra is jegyezhető és befizethető a „CORVINA” hite szövetkezetnél Magyar Házban délelőtt 9-11 és délután 4-6 óráig. Vasárnap délelőtt 9-12 óráig.

nevelési irányelvek teszik lehetővé, hogy a családon belül még az egyszerű emberek is biztonsággal, szinte fölfénnel végezhesék az új nemzedék nevelését. Japánban évszázados hagyomány,

a jó példák

nevelő erejének kihasználása, szinte egész nevelésük erre van felépítve. Nemcsak a szülők és nevelők, hanem a rokonság és általában mindenki, akivel a gyermek csak érintkezik, ösztönösen, vagy tudatosan úgy tesz-vesz, úgy jön-megy, beszél, mozog, hogy a gyerek mindig

csak a követésre méltót lássa.

Gyermek előtt követésre nem méltót tenni, olyan súlyos elítélésre talál, hogy mindenki őrizkedik tőle. A japán gyermeket nem az „ahány ház — annyi szokás” jegyében nevelik, nem előírásokkal, tilakkal kormányozzák, nem bannak vele hol alárendelt, hol felöltött, egyenrangú módjára, hanem a begyökeresedett egységes nevelési rendszernek megfelelően, mindig a felnőtt az, aki a gyermek lelkéhez igazodik, mintegy lehajol hozzá.

A japán anya gyermekét „szemén keresztül” neveli, okosan vigyázva, hogy a gyermek csak jót és helyeset lásson, de azért cseppet sem kényeztet. Mem ugrik oda olesett kis gyermekét felségeit, hadd keljen fel egymaga s nem kiált fel ilyenkor kedvtében és így

sem oltja bele a gyermek lelkébe a külvilág veszélyeivel szembeni félelmet.

A japán gyermek korán megszokja az önmagára való utaltságot, könnyebben feltalálja magát és nevelésben esik kétségbe. A japán ember harmonikusabb lélekkel, kiegyensúlyozottabb mint az európai, naivnak látszik, mert szinte egész életén át megőrzi a gyermek lelki tisztségét, de éppen ezért elégedettebb boldogabb is. „Az európai gyermek lelke megnyírbált angol kert, a japán gyermeké üde, vadvirágos rét”, — mondja az egyik összehasonlítás.

Az elmondottakból kitűnik, amit a japán nép eddigi eredményei is igazolnak, hogy Japánnak már eddig is nagyrészen sikerült

az ősi Kelet lelki kultúráját és a nyugati civilizáció értékeit népében egyesíteni,

ennek köszönheti ugrásszerű előretörését a népek versenyében, ázsiai hegemóniáját pedig most van készülődésben megvalósítani a szükséges gazdasági alapok katonai megszerzése által. Kétségtelen, hogy zavartalan fejlődését elősegítette szigeti elköltöztetése, amely ellenségek betörésétől és esetleg kedvezőtlen fajkeveredésektől mentesítette, kétségtelen azonban az is, hogy a lélek és faj adottságok értékes kibontakozását, a nyilvános és családi nevelésre egyaránt kiterjedő egyszerű, egységes és egyetemes nevelési rendszer bevezetése és ennek okszerű, következetes alkalmazása tette lehetővé.

„URANIA” slácer - filmszínház

ARAD. TELEFON: 12-32

MA! Előadások 11:30, 3, 5, 7:15 és 9:15-kor. A legizgalmasabb kalandor-film I. és II. rész egyszerre az

Indiánok lázadása

Uj hirdető

Uj hirdető

Holnap! Közkívánatra csak 3 napra!

Hotel Imperial

Isa Miranda, Ray Miland, Verebes E.

VITA ZSIGMOND (Ajud-Nagvenved)

ANYANYELVÜNK

Idegen szavak, idegen gondolkodás

Múltkor azt hittem, hogy ma már nemcsak a nyelvünk mar kevesebb idegen szóval szennyezve, mint sok nemet elvárta szót és megjelölést kaptunk az újabb nyelvhasználat. Az újabb nyelvhasználatban nem nézni, hogy milyen veszedelmes lehet az idegen szavak használata, hanem a helyettesítésükre való hajlandóságot látni. Hogy ez a jelenség nemcsak a nyelvhasználatban, hanem egész művelődésünket megújító arányát, azt sok más körülmény is mutatja. De csak megemlítenem itt pl. azt, hogy a nemet a korszakot magyarra fordított „Ballag mar a ven diak” helyett ma már egy köznyelvi fordítást a Beszélő-költeményben.

A legutóbbi nemzedék, megterelő irányítás mellett, nemcsak anyanyelvünk védelmében vesz részt, hanem a magyar gondolkodást is mind ontudatosabban kezdi megismerni. A világháború után felnőtt, u. n. második nemzedékben azonban egyesek úgy látszik meg nem tudták magukéval tenni a nyelvvel való mozgalmi eredményeit. Legalább is erre vall egy cikk, amit nemrégiben a Magyar Kisebbség Második Nemzedék című rovatában olvashattam. A nyelvünkben lassanként eltűnő német szavakra gondolva megfellebbeztem arról, hogy a latin szavakat még ma is tömegével használják, főleg tudományos képzettségű cikkíróink. Hiszen pesti folyóiratokban néha hajmeresztő idézeteket olvashattam kiváló politikusok beszédeiből, vagy orvosok írásaiból. Ezekben csak egy hemzsegett a sok idegen, tudományos szó. Nos, hát a Magyar Kisebbség fiatal cikkírója úgy látszik szinten ilyen mesterektől tanult. Cikkének egyetlen lapjáról a következő szavakat írtam össze: parafája, centrális, kultiválódik, aktív, limit, terminus, kontingens, pedagógiai vis major, nolens volens. Ha tovább lapozok ezt a szép sorozatot még kiegészíthetem: a statisztika, reális, szukcesszív, momentán, garantált, frekvenciás, dsb. szavakkal. A fiatal író klasszikus műveltségét dicséret illeti meg, azt azonban nem kellene éppen egy olyan cikkében megmutatnia, amely az anyanyelvi oktatás szükségességét hangsúlyozza.

A közölt idegen szavak használata nagyrészt elkerülhető, sokszor pedig teljesen megfelelő magyar szóval helyettesíthetjük őket. Pl: centrális — központi; terminus (itt) — időszak, időpont; kontingens — korosztály; reális — hiteles, valószerű; garantált — biztosított, kezességdíj; frekvenciás — látogatás; szociális feltétel — társadalmi feltétel. A cikkíró feleslegesen kiemelte a szavakat. Így pl. nem szükséges azt írni, hogy „18 aktív szolgáltatást teljesítő

magyar tanító működik”. Mert, ha azt írnom, hogy „18 magyar tanító működik”, abból megértem, hogy ezek a tanítók ténylegesen szolgálatban vannak, nem nyugdíjasok. Azt sem értem, hogy miért kell azt írni: „az anyanyelvi oktatás léte az utolsó huszonegyedik óra felé rohan.” Azt hiszem, hogy egy napon csak egy huszonegyedik óra van. Az mindig az utolsó is egyttal. Ha az utolsó szót kihuzom, még mindig elég rohanó értelme van a mondatnak, — alig lehet utólrni. A képes kifejezésekkel pedig kissé figyelmebben kellene bánni, különben alig magyaráz meg valamit az olvasónak a kép.

Hogy az idegen szavak tömeges használatával mennyire összefügg az idegenszerű gondolkodás is, arra csak egy példát idézek még: „Amíg ugyanis a fenti statisztika az adott lehetőségek figyelembe vétele mellett arányilag reális helyzeteket mutat az anyanyelvi oktatás terén, addig a számszerű adatokat illetően az állami iskoláknál működő 18 magyar tanító szukcesszív távozásával pillanatnyi adottság közt irreálissá válik a jelen kimutatás tájékoztató jellege.” A mondat annyira bonyolult, hogy az érteleme teljesen „irreális” a számomra. Pedig a magyar gondolkodás világosan szereti látni a dolgokat, a németes elvont gondolkodás homályában idegenül csetlik-botlik. Ezért megpróbálom a fenti mondatot magyarra fordítani. Az előző táblázatban láttuk a felekezeti oktatás helyzetképét. Ez állandó jellegűnek és valószerűnek látszik. Ezzel szemben az állami iskolákra vonatkozó táblázat csak pillanatnyilag felel meg a valóságnak, mert a 18 magyar tanító lassanként fokozatosan eltávozik.

Ezekben a mondatokban két dolgot egymással szembe helyeztem, rámutattam a köztük levő különbségre vagy ellentétre. Az a mig... addig határozói kötőszavakkal ezt az ellentétet nem fejezhetem ki, van elég sok ellentétes kötőszavunk; azokat kell használnunk. Pl. azonban, de, pedig, ellenben, ezzel szemben. Most már csupán a két ellentétes gondolat világos kifejezésére és ellentétes kötőszóval való összekapcsolására van szükség. Ezt azonban talán legjobban a szerzőre bízom, hogy gondolatát tökéletesen kifejezhesse. Csupán azt ajánlom a cikkírók figyelmébe, hogy jobb, ha egy bonyolultabb gondolatot két-három mondatra bontva próbálnak közölni, mint, ha összeszűritik, — zsufolják egy mondatba.

Végezetül lássunk egy-két példát az a mig — addig helyes használatára: Addig üsd a vasat, míg meleg. Addig nyújtózkodjál, míg a takaród ér. Addig jár a korszó a kutra, míg eltörik

Clemenceau lakásán tíz évvel halála után

Amit Lotnarünk német írónak „Párisi napló: 1938, 1939, 1940” címmel érdekes könyve jelenik meg Berlinben. Ebből közöljük az alábbi részleteket:

1939 SZEPTEMBER 24-ÉN

Ha egy komor ószi napon meglátogatja az ember Clemenceau lakását a Rue Franklinban, azt hiszi, hogy a házigazda csak most halt meg. Először kissé furcsa, hogy a lakásbelsője az őszibarack, a fehér árnyaspariet, amelyre utolsó betűt vetette, ludtollakat látunk. Harkokora óta — amely a XIX. század közepére esett — Clemenceau mindig ludtollal írt. És legutolsó napjait maga vágta őket.

Az idegen szavak mellett félíg anarhista, félíg konzervatív voltam. Munkaszobáinak szemlélete közben önkéntelenül eszembe jut az embernek Clemenceau a vallomása, érezzük az igazságot és arra gondolunk, hogy ő, akit az utolsó jakobinusnak neveztek bagyományi folytat ebben is: azt a hagyomány, amely Robespierre-rel, a tanakusan cselekvő és udvaronc módra öitőzködő ideológiussal kezdődött. Clemenceau is — niként Duplay asztalos házában „megvesztegethetődenje” — csaknem pedantériával határos pontossággal szabályozta napi életét. És talán éppen ez a legárabb részletéig látható és félénk felfelé öitő házi rend magyarázza meg a kilenc éve elhunyt francia államférfi csaknem testi közelségének kisérteties érzését.

Egészséges szelleme a testi egészséget is irányította, kényes pontossággal megtartott testápolás és a nagykorúak révén. Minden reggel hat órák sportoktatást jelent meg a lakásban. Clemenceau késő éreg koráig naponta lovagolt a Boisban, nem kevesebb, mint százhatvan utazott kúrurára Karlsbadba. Ezek nem külsőségek, ez lényegéhez tartozik annak a férfinak, aki Franciaország számára megnyerte a világháborút és aki nem utolsó sorban azért tudta, a háborút megnyerni, mert oly nagy teret engedett életében a konzervatív, a megőrző-tradicionális erőnek.

Lakószobája asztalánál csak egy szék áll. Itt ült, mindig ugyanabban a sarokban és mindig egymaga. Gyakran napokon át egy árva szót sem szólt. Clemenceaunak, merevsége ellenére, voltak barátai is. Franciaország vezető politikusi közül Clemenceau senkit sem szeretett, a katonák közül — Mordacq kivételével — alig valakit. „Ha valaha politikázi fog és vinni akarja valamire”, mondta Clemenceau Martetnek, a titkáranak, „akkor tartózkodjék minden rokonszenvtől. Legyen mindig készen rá, hogy szakít a barátaival”. Ezt a tételt Robespierre is felállithatta volna.

Clemenceau, legalább végső éveiben, különös, magányos életet élt. Ifjúkora óta megtartotta szokását, hogy este félhétkor lefeküdjön — éjjel egykor felkötötte magát és aztán reggelig dolgozott. Ebben az időben íródott a legtöbb zurnalisztikai munkája, ha valamennyit kinyomtatnák. Geffroy számitása szerint száz kötet egyenként 350 lapos könyvre rugna, — és ebből az időből valók a könyvei is, gazdag írói tehetségének bizonyítékai.

Ha áttekintjük könyvei hosszú sorát, rögtön látjuk, hogy itt nem egy téves becsüválytól östökélt, diktáns államférfi igyekezett feltűnést kelteni és levegőzgetni a húságát, hanem hogy Clemenceauban a szónak valami eredeti vágya, a szavakon keresztül történő életformálásnak valami kényszerítő akarata s azonkívül magas megjelenítő írói tehetség élt. Ezt a született, ezt a nagy dolgokra hivatott politikust a cselekvés, még ha a legnagyobb is, nem elégítette ki. Szemléltetés és tényleges közt nyugtalanul hányódva, politikai tetteknek és megnyilatkozásra törő művészi önabrázolásnak éppen ebben a váltakozásban teljesedett ki az élete.

SZEPTEMBER 25-ÉN

Megint Clemenceau lakásán: ez a lakás minden r. ndezettsége mellett is tükörképe azoknak az óriási feszültségeknek, amelyek közt ez a messziségbe, univerzálisba törő élet lefolyt. Eppen időbeosztásának a pedantériája mutatja, hogy Clemenceau csak az al-



kötásban tudta megfékezni lelke démoniáját. Mondták, hogy minden zseniális emberben lappang egy darab filiszter. A megállapítás helyes, feltéve, hogy helyesen értjük. Clemenceaunál a feszültség olyan erős, a nyugtalanság olyan nagy volt, — éspedig a késő öregkorig, — hogy bezárkózott a házába, a lakásába, amelyben minden szoba dolgozószoba s rácsként vonta maga köré a pontosan szabályozott munkaidő-beosztást. A rács azonban időnkint nem állta a forró vér lökéseit. Összetört. Kieresztette a tigris. Ilyenkor Clemenceau a politikai arénába ugrott, ilyenkor felkiáltott: „Az egészséges ember küzdelemben használja el minden energiáját, keményen megmarkolja a földi sorsokat!”

Amint a sötétes fő-dolgozószobába lépünk, amely mennyezetig tele van könyvekkel, szép képekkel és szobrászi művekkel, első pillantásunk az íróasztalra esik: nagy félkör, közepén a munkahely, Clemenceau úgy ült benne, mint egy erdőben. Éjjel egy órákor leül, íróasztala körfalának, az éjszaka csendjének és a passy szigetnek háromszoros védőgyűrűjében és dolgozni kezd. De a külső csend csak annál erősebben érezteti a belső nyugtalanságot. A „Demosthenes”-t, a világirodalom egyik legérdekesebb könyvét írja. „narcképet ad benne. Demosthenes: ő maga, Clemenceau, a görögök, a franciák, rendkívül fejlett, kulturált, individualista és egyenetlen nép, amely nem bírja ki a perzsák, a barbárok, értsd: németek rohamát. Demosthenes-Clemenceau, a figyelmeztető, hiába szól.

Megérti-e a francia nép a figyelmeztetés szavát? Ezt kérdi Clemenceau, magányos szívvel és képtelennül arra, hogy megértse: a fiatal szomszéd nének lesz ereje felszabadítani magát és nagyobb országot építeni anélkül, hogy örökkévalónak tenné a gyűlélet gondolatát. Sirját Le Colombier-ban az apjával mellett már életében megásatta Clemenceau. Megmutatta Martetnek, a titkáranak: „Látta? Ez a vége, ez a lényege mindannak, amit írni fognak rólam: egy lyuk és sok hühö semmiért.”

Rossini és Wagner barátsága

Az idén van százötven éve annak, mint már megirtuk, hogy Rossini, a nagy olasz zeneköltő született. Rossini és Wagner viszonyáról számol be az alkalommal a zenetörténelem egyik neves kutatója. Ezek az adatok annál is érdekesebbek, mert Rossini életének legutolsó évtizedéről szólnak, amikor a zeneköltő már megirta legutolsó nagy dalművét: A Tell Vilmost és már csak saját magának élt. Rossini aki mindig világfi volt, utolsó esztendőit sem hagyta kiaknázatlanul. Mint a tizenévesek század gyermeke, sokat szórakozott, sokat járt társaságba és magas kora ellenére szellemével, egyéni, művészi véleményével mindig nagy gyönyörűséget szerzett hallgatóságának.

A zenében akkor: már Wagner Richard volt a nagy hőse, akinek dalművei egymásután hódították meg az európai színpadokat. Rossini ekkor Párisban tartózkodott és ott találkozott először Wagnerrel, abból az alkalomból, hogy a Tannhäuser bemutatják a nagyoperában. Rossini estélyt adott palotájában Wagner tiszteletére. Miután a nagymesterek szívélyesen üdvözölték egymást, Rossini meghatott szavakkal emlékezett meg Beethovenről, akit még Bécsben megismerhetett. Azután Bach, Haydn, Mozartra került a szó és mindketten maradéktalanul adóztak eme nagy muzsikusok tehetségének.

Rossini kérdésére Wagner, később saját nézeteit is kifejtette a dalmű új irányára vonatkozólag. Szerinte ennek nem szabad a szórakoztatás szolgálatában állnia, hanem csak a legmagasabb művészi cél elérésére kell törekednie. Viszont Wagnerre is nagy hatással volt Rossini. Egyik barátjának úgy nyilatkozott hogy „zenei érzékenység tekintetében egyedül Mozart mulja fölül Rossinót”. Az olasz zeneköltő pedig egy nagy francia zenekritikusnak a következőket mondotta Wagnerről: „Beszélhetnek az emberek, amit akarnak, ő egész rendkívüli tehetség. Már a külseje is, főleg az álla elárulja vasakarátát. Aki pedig akar, az tud is!”

A két zeneköltő között tovább is megmaradt a szívélyes jó viszony, midőn pedig Rossini meghalt, Wagner Richard legelső volt a gyászolók közt, aki gyönyörű cikkben méltatta elhunyt művésztársra minden időket átfogó zenei jelentőségét.

HIREK

Timisoara (temesvári) szerkesztőség és kiadóhivatal:
1, Piața Brătianu 3. Telefon: 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclama
hirdetőirodában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babuczay György.

ELŐFIZETESI ARAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyed-
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.
Magyarországon havonta 6 pengő, negyed évre 15.—
pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Egyes példány ára hétköznapiakon 26 fillér, vasárnap 30
fillér. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek,
származásnak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
rendes előfizetési díj kétszerese.

Churchill Marlen

Kívül a kaszárnyán, kint a kapunál,
medvebőrös csakós mogorva sítak áll;
Narvik felé néz, zord nagyon,
De Churchill szól: Bevallhatom,
Ez esel csak, angolom!
En edes angolom!

Ámde jő a nyár s az angol hadsereg
Bunkórcsón felé tart s a flotta is beteg;
Féltug a nép: Ez borzalom!
De Churchill szól: Most még hagyom,
Ne félj, kis angolom!
En edes angolom!

Dögönyözve már a becsapott görög,
S hullámokat vetnek a krétai körök;
Jaj, most mi lesz? — zug Albion,
De Churchill szól: Majd elkapom
A fengelyt, angolom!
En edes angolom!

Végre! Jő a délceg bolsi armada,
S angol helyett vérzik a sok vörös bak.
Ott új Sztalin a kánpadon,
De Churchill szól: Csak nyugalom,
Majd egykor, angolom!
En edes angolom!

Singapur is elvész tavasz hajnalán,
S India felé tör a sok kicsiny japán.
Anglia már csak romhalom,
De Churchill szól: Ez rágalom,
Minden csak rágalom!
Ne félj, kis angolom!

FELBENYI KÁLMÁN

— **A szlovák katonai küldöttség hazautazása.**
Bucurestiből jelenti a Rador: Pénteken délből fél
kettőkor a szlovák katonai bizottság, Turanek tábornok-
okkal az élen, elhagyta Bucurestit és visszautazott
Szlovákiába. A szlovák küldöttség bucsuztatásán a
román hadsereg számos magasrangú képviselője is
megjelent.

— **Sebesültek kitüntetése.** Bucurestiből jelenti a
Rador: Pénteken délelőtt ment végbe a 307 Z. I. kór-
házban levő ama sebesültek kitüntetése, akik a
harctéren különleges vitézségükkel kitűntek. A kitün-
tetéseket Pantazi tábornok, nemzetvédelmi miniszter
nyújtotta át. A miniszter megtekintette a kórházi
termeket, majd megállt mindegyik sebesült ágyánál
és egészségi állapotuk, gyermekeik és kívánságaik
iránt érdeklődött. Egy órán keresztül atyal, melleg
hangon beszélgetett a sebesültekkel, akiknek mellére
odaützte a vitézségük elismerésül kapott kitüntet-
ést.

— **Törökország új követe Mexikóban.** Mehmed
Ali Seffik, az eddigi kairói török követet ugyanebben
a minőségben Washingtonba helyezték át, ahol a
török nagykövet rendelkezésére fog állani. Egyide-
jűleg ő fogja betölteni a mexikói követi állást.

— **Olasz tisztek kitüntetése.** Rómából jelenti a
Rador: Hitler vezér a vaskereszt második osztályu
érdemjelével tüntetett ki egy olasz századost és hat
olasz főhadnagyot, akik mint az olasz légierő pilótái
a Földközi-tenger feletti légitámadásban tüntek ki vitéz-
ségükkel.

— **Délkelet-európai gazdasági megbeszélés.** Bécs-
ből jelenti: Március végén a délkelet-európai orszá-
gokból nagykereskedelmi és külkereskedelmi bizottsá-
gok közös megbeszélésre ülnek össze Bécsben. A
konferencia végén a birodalmi kereskedelmi csoport
a „Délkelet-Európa Társasággal” karöltve ünnepi
gyűlést rendez.

— **A TELI SEGÉLY támogatása:** keresztény
felebaráti kötelesség. Aki a téli segély nemes és áldo-
zatos munkáját adományával támogatja, hozzájárú-
lásával a közös célt folytatott küzdelem győzelmét
segíti elő.

— **Bezárt péküzletek.** Bucurestiből jelenti a Ra-
dor: Marinescu Ion nemzetgazdasági miniszter el-
rendelte Scheer Izsák és Gronic Emil huszi pékek
üzletének végleges bezárását. A pékek az 1941-ben
megjelent 1215. számú rendelet törvény intézkedéseit
nem tartották be és ezért rendelték most el péküzle-
tük bezárását.

— **Érdemes református lelkész halála.** Balogh
Gyula semlaci (szeklaci) református lelkész hosszas
betegség után hatvanégy éves korában meghalt. Az
elhunyt harmincöt évén keresztül működött a község-
ben és hívei körében nagy tiszteletnek, szeretetnek
örvendett.

— **Adományok.** A Kardos-telepi napközi otthon
számára Cs P. öt kilógram lisztet, H. A. öt kilógram
lisztet és egy kilógram cukrot adományozott. — A
dr. Kakuk napközi otthon javára lapunk kiadóhivata-
lában Sz. Józsefné Sibiu (Nagyszében) 152 leit adom-
ányozott.

ALLAMPAPIROKAT
kötvényeket legelőnyösebb árban vesz és elad
GOLDSCHMIDT BANK R. I.
Arad, Strada Eminescu 4

— **Halálraítélt terroristák Franciaországban.**
Párisból jelenti a Német Távirati Iroda: Hét kom-
munista terroristát a német haditörvényszék halálra
ítélt. A vádirat megállapította, hogy a szóbanforgó
gonosztevők lopásokat követtek el, német teher- és
személygépkocsikat rongáltak meg, német katonai
gépkocsiszínek és intézmények, valamint vasuti be-
rendezések ellen támadást intéztek és gyilkossági ki-
sérleteket követtek el egyes német tisztek s a német
véderő más tagjai ellen. A vádlottak, mint bebizonyo-
sodott, nem más utasítására, hanem saját kezdemé-
nyezésből működtek, mint ez főként a zsidó Zalkinov
elleni vádakból is kitűnt. A gonosztevők terrorista
cselekedeteik elkövetésében nem voltak tekintettel
sem a német csapatokra, sem a francia polgári lakos-
ságra háruló következményekre. A terroristák sem
szolgálni, segíteni nem akarták Franciaországot,
minden igyekezetükkel a világbolsevizmus ügyét
szolgálták. Az összes esetek teljesen beigazolódtak, a
vádlottak a kihallgatás alkalmával, valamint a nyil-
vános büntérgyaláson beismerték tetteiket. A kór-
mánybiztos kijelentette, hogy ezek a terroristák,
több hónapra terjedő bűnös tevékenységük miatt
felelősek a Franciaországban agyonlőtt kommunista
tuszok haláláért is. (Rador).

TAKARÉKOSKODJUNK A KENYÉRREL!

Munkatáborba utalt szövetkezeti tisztviselők.
Antonescu Ion tábornagy-államvezető rendeleteire
munkatáborba utalták azokat a szövetkezeti tisztvi-
selőket, akik ellen a nemzeti szövetkezeti intézet su-
lyos szabálytalanságok miatt ügyességi eljárás meg-
indítását kérte. A táborba utalt szövetkezeti tisztvi-
selők Erdélyben és Bánságban a következők: Nanut
Constantin, a Severin (Szörény) megyei Bara (Bara-
falva) községben levő „Bara-Balint”-szövetkezettől,
Petrea Gheorghe a turdai (tordai) „Zorile” szövet-
kezeti federációtól, Petica Ion, a Bihor (Bihar) megyei
marghitai (margittai) „Bistra”-szövetkezettől, Zer-
na Gheorghe az arad megyei comlausi (őszentanna) „
„Plugarul” szövetkezettől, Damian Vasile a Cluj-Tur-
da (Kolozs-Torda) megyei greacai „Unirea Plugari-
lor” szövetkezettől és Pop Dumitru a Tarnava-Mica
(Kis-Küküllő) megyei somstelnici „Speranta” szövet-
kezettől.

— **Elhunyt magyar színésznő.** A budapesti Neme-
zeti Színház egyik országos híró, nagynevű örökös
tagja: Kiss Irén, aki felejthetetlen alakításaival év-
tizedeklen keresztül gyönyörködtette a magyar szin-
házkedvelő közönséget, meghalt. Kiss Irén komikai
művészetét szinte páratlanul állt a magyar színját-
zás történetében. Az elhunyt művésznő a Nemzeti
Színház halottjaként nagy részvétellel temették el, a
Budapest székesfőváros által adományozott díszsír-
helyre.

— **Rákbetegek étrendje.** A „Münchener Medizi-
nische Wochenschrift” legújabb számának rák-
melléklete közli, a loeweni egyetem rákintézetében
használatos és jól bevált étrendet. Ez az étrend a kö-
vetkező: vizben főtt hal, fehér mártással, amiből
zsirnak és vajnak teljesen hiányoznia kell; friss és
nyers hus vagy vizben főtt hus zsírtalan mártással;
nyers és vizben főtt zöldségemlék, főleg zöldség-
levesek, gyümölcsök, mindennap árpamalátá cukor-
nal és tejjel, reggel és este buza- és árpaliszttal ké-
szült zöldségleves, amelynek a liszt hozzáadása után
még 15 percig főnie kell. Tilos: minden zsiradék
vagy zsírral készült étel, különösen a főtt vagy sült
zár.

Svájc keresztény lelkületét jellemzi

ez a nagy áldozat, melyet a háborus viszonyok
miatt inséget szenvedő külföldi gyermekekért
évenként hoz. Eddig évente hat-hétezer inséges
gyermeket fogadtak be Svájcba negyedévi üdü-
lésre. Most a svájci Vörös Kereszt egyesülettel
karöltve ezt a számot meg akarják sokszorozni.
Megvan a reményük, hogy biztosítani tudják a
szükséges anyagi alapot a fokozott segélyakció
számára.

A kenyér Isten adománya. Beesüljük meg, taka-
rúkoskodjunk vele!

— **Nemzetközi újságírókongresszus Velencében.**
Bécsből jelenti a Rador: Az újságírók nemzeti szö-
vettségének uniója meghívta tagjait a Velencében
összehívott első nagy kongresszusára, amely április
10-12-én lesz. A velencei kongresszuson tíz ország
újságírói vesznek részt és a sajtó nagy eseménye lesz.

— **A volt iraki miniszterelnök Budapestre.** Bu-
dapestről jelenti, hogy Rasid el Kaylani volt iraki
miniszterelnök néhány napig Budapesten tartózkod-
ott, ahol családját látogatta meg. A volt iraki mi-
niszterelnök egyik huga kíséretében Rómába utazott,
ahonnan visszatér a magyar fővárosba.

— **Nyugdíjba helyeztet középiskolai tanárok.**
Bucurestiből jelenti: A nemzeti művelési miniszte-
rium szeptember elsejei hatállyal ideiglenes jelleggel
számos középiskolai tanárt nyugdíjba helyeztet. A
nyugdíjazott tanárok névsora az erdélyi és bánsági
középiskoláknál a következők: Marculescu Eftimie, a
braşovi (brassói) „Dr. Mesota” fiuliceumtól, Popa
Ioan és Caranica Ion, a sibiu (nagyszébeni) „Gh.
Lazar” fiuliceumtól, Spataru Vasile, a sighthoari
(segessvári) leányliceumtól, Albu Liviu, Bonatiu Ion
Teodorescu Constantin, az aradi „Moise Nicoara”
fiuliceumtól, Barlea Victor és Olde Petru, a lugoji
(lugosi) fiuliceumtól.

— **Kassán megszüntették a bérautók forgalmát.**
Kassa polgármestere megszüntette a kassai bér-
gépkocsiforgalmat, mert a kocsi tulajdonosai az ismételt
halasztás ellenére sem szerelték fel a viteldíjmérő
órákat.

**Tavaszikabátokat, ruhákat
fest, tisztít**
KNAPP
modernül berendezett vállalata
ARAD, Str. Brătianu 2-4 sz. (Minorita-palota) Episco-
pul Radu 10 szám.

Vatikáni Sárgakönyv. Vatikánvárosból jelenti:
A háboru kitörése óta minden esztendőben beszámoló
jelenik meg a Vatikán előző évi karitatív tevékeny-
ségéről. A beszámolóban nincsen ugyan hivatalos
jellege, de adatai megbízható forrásokból származ-
nak. Ezt a kiadványt Vatikáni Sárgakönyvnek szok-
ták nevezni. A könyv foglalkozik elsősorban a vati-
káni hadifogoly-tudósító iroda működésével, melyről
az európai sajtó már több ízben tett említést, ismer-
teti a Vatikán diplomáciai külképviseleteinek tevé-
kenységét a hadifoglyok és polgári internáltak érde-
kében, végül beszámol arról az anyagi támogatás-
ról, melyet a Szentszék a háborus területek lakóssá-
gának nyújtott. Az idei Sárgakönyvből kitűnik, hogy
a Vatikán jelentős pénzüsségeket juttatott a fran-
ciaországi, belgiumi, hollandiai és luxemburgi püs-
pököknek, nagyobb összegeket kaptak a Horvátor-
szágban, Szlovéniában és Szerbiában működő misz-
siók is. Az athéni apostoli delegátusnak tetemes
összeget bocsátottak rendelkezésére, hogy azon a
lakosság számára élelmiszereket vásároljon. Jelen-
tős mértékben támogatják a Franciaországban,
Svájcban és Magyarországon élő lengyeleket, akik-
nek Amerikába való kivándorlását is több esetben
a Szentszék megoldotta elő. Ezenfelül még szá-
mos érdekes mozzanatot sorol fel a Vatikáni Sárga-
könyv az egyház jótékonykodásából.

— **Megíattalítják az angol tisztikart.** Madridból
jelenti a Rador: James Crigg angol hadügyminiszter
első intézkedése az angol tisztikar megíattalítására
vonatkozik. Az összes tisztek, az ezredesi rangig,
amint elérték a negyvenötödik élet, kötelesek megje-
lenni egy felülvizsgáló bizottság előtt, amely ugy-
testi, mint szellemi képességeiket megvizsgálja. A
vizsgálat eredményétől függ azután, hogy frontszol-
gálatot teljesítenek-e, vagy pedig tartalékos szolgál-
latba kerülnek. Az angol közvélemény a dunckerui
vereség óta a jelenlegi parancsnokok ellen fordult,
akik nem hasonlíthatók össze a fiatal német tábor-
nokokkal és ezért erőlyesen követelik a tisztikar
megíattalítását.

— **Egységese idő Franciaországban.** Holnap,
március kilencedikén, a megszállott és megnevezett
lott Franciaországban az egységes időszámítás lép
életbe. A megnevezett óvezetben az órákat egy
órával előbbre állítják, így a vichyi idő egyezni fog a
párisi idővel.

Gazda naptár
kapható a RECRAMA hirdetőirodában,
Arad, Eminescu-utca 8. Telefon 17-11

— **POLGÁROK, IGYEKEZZETEK MEGTENNİ KÖTELESSÉGITEKET** az ország iránt, mint ahogyan a katonák a harctéren megteszik: Jegyeztek visszatérési kölcsönt!

— **A háborús fájdalmak enyhítése.** Rómából jelenti a Rador: A Vatikán által fentartott és a hadifoglyok, valamint eltűntek felkutatását intéző hivatal a Vatikán rádióállomása útján érintkezésbe lépett az Egyesült Államokkal, hogy lehetővé tegyék azoknak a polgári személyeknek, akik nem tudnak érintkezni családjaikkal, üzenetek küldését. Ugyanakkor érintkezésbe lépett a vatikáni hivatal a japánokkal is, hogy a japánok által elfoglalt területeken működő misszionáriusok sorsáról tudakozódjon.

— **Szabadlábba helyezik az egyiptomi hadsereg volt vezérfelügyelőjét.** Amszterdamból jelenti a Rador: A brit hírszolgálat közli Kairóból, hogy Nahasz Pasa, miniszterelnök elrendelte Azis el Nasri pasa, az egyiptomi hadsereg volt vezérfelügyelőjének azonnali szabadlábba helyezését, akit tavaly júniusban tartóztattak le az országból való távozásának megkísérlése alkalmából. Azis el Nasri pasa és két másik tiszt, akit szintén szabadon bocsátottak, a rendőrség felügyelete alatt áll.

— **Aradi hegedűművész tragikus halála.** Kleinhändler Weil Magda, az ismert aradi hegedűművész, néhai Kleinhändler Ábris, az Aradi Textilipar volt igazgatójának özvegye csütörtökön este Aradon tragikus hirtelenséggel elhunyt.

— **Belföldi utlevél Olaszországban.** A háborús állapotok miatt Olaszországban az ország bizonyos területeire irányuló utazásokra vonatkozólag különleges rendszabályokat léptettek életbe. A hatóságok uti-igazolványt adnak ki mindenkinél, aki Dalmáciába, Szardíniába, Laibach tartományba és városába, Mentoneba vagy Talentumba akar utazni, ilyen uti-igazolvánnyal kell bírnia.

— **Magyar nyelvű gazdasági előadások Aradon.** Az aradi mezőgazdasági kamara téli gazdasági előadásai keretében az aradkörnyéki magyar gazdák számára két magyarnyelvű előadás lesz a kamara Popa Gheorghe utca 4 szám alatt levő épületének első emeleti nagytermében. Március 13-án, pénteken délelőtt 11 órakor Konopi Kálmán dr. a seréstechnológiáról és a hízalásról beszél, március 15-én, vasárnap délután 3 órakor pedig Biró Pál aradmegyei EMGE felügyelő Háborús gazdálkodás a gazdaságban, kertben, méhésben és háztartásban címmel. Az előadásokra minden érdeklődőt szívesen látnak.

— **Tisztogatás az olasz színészetben és filmvilágban.** Rómából jelenti: Olaszországban végrehajtásra kerül az a rendelet, amely kizárja a zsidókat a színház, film és zenei élet területéről. Zsidó színészek és zenészek nem szerepelhetnek és zsidó szerzők darabjait nem lehet bemutatni. Kiterjesztik az ellenőrzést a külföldről hozott filmekre is. Az ellenőrző bizottsághoz be kell terjeszteni a külföldön készült filmek színészeinek névsorát.

— **Amerikában tilos az írógéppel való kereskedelem.** Amerikában megtiltják az írógépekkel való kereskedelmet. A rendeletet anyagihiánnyal indokolják.

— **Gyanús haláleset.** Deval tudósítónk jelenti: Muntea Floare, a Hunedoara (Hunyad) megyei Valsoara községbeli nő leánygyermeknek adott életet, aki hét nappal később meghalt. Anélkül, hogy akár a születésről, akár pedig a halálról értesítette volna a hatóságokat, a gyermeket kertjében eltemette. Az ügyesség elrendelte a holttest felboncolását a halál okának megállapítására.

Mindennapi kenyérünket becsüljük meg. Gondoljunk a holnapra is! A takarékoság mindenkinek jól felfogott érdeke!

— **A pápa koronázási évfordulója.** Bucurestiből jelenti a Rador: XII. Pius pápa megkoronázásának évfordulója alkalmából a bucurestii Szent József katedrálisban ma délelőtt feltizenkettőkor a pápai nuncius jelenlétében Te Deumot tartanak.

— **Hüségnyilatkozat Pétain mellett.** Párisból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit légitámadások folytán megpróbáltatott partmenti francia városok feldöntését menesztették a francia belügyminiszteriumba. Dunkerque, Havre, Calais, Cherbourg, Boulogne sur mer, Brest, Dieppe, Lorient és Saint Nazaire városok polgármesterei voltak a küldöttség tagjai és a lakosság hüségnyilatkozatát tolmácsolták Pétain tábornagnak. (Rador).

— **Hírek Svájcban.** A svájci szövetségi tanács elhatározta, hogy messzemenő segélyakciót szervez a háború által különösen sújtott államok polgári lakosságának megsegítésére. Elsősorban görög, belga és holland gyermekek svájci nyaraltatására gondolkodnak. — Svájcban 1942 januárjában 23.477 munkanélkülit tartottak nyilván. — A svájci kormány elhatározta, hogy a lehetőséghez képest valamennyi svájci vasutat villamosítani fogják. — A „Zürcher Zeitung” jelentése szerint a hadianyag gazdálkodási hivatal megtiltotta a nyersguminak a cipőiparban való felhasználását. — A svájci államvasutak forgalma 1941-ben 25 százalékkal emelkedett a személyszállítás szempontjából az 1940. évhöz képest.

Női kapuzugosa allandó raktáron átalakítások a legjobb mod lekeresint
Zimmermann
ka'ap-za on, Ara!, Bül. Rege e Ferdí and 13

— **A belgrádi munkanélküli újságírók vendégüljöje.** A belgrádi állásnélküli újságírók „Pogorelac” címmel vendégül nyitottak (Pogorelac annyit jelent: Leégett). Ebben az étteremben egy főzelek feltéttel 22 dinárba kerül. A napokban nyit meg Belgrádban egy másik, rendkívül elegáns vendéglő is, az egykori autókлуб helyiségében, ahol egy kaviáros menü, amelyhez minden jól felszolgáltnak, 500 dinárba kerül.

— **Kivégzett árdragítók.** A cseh—morva protektorátus cseh és német hatóságai erősen lépnek fel a különféle siberiek, árdragítók ellen. Az elmúlt héten négy embert végeztek ki Prágában, mert láncereskedelmet üztek a ruhajeggyel. Máhrisch-Osttrauban szintén a legsúlyosabb büntetéssel sújtják a láncereskedőket és csempészeket. Több siberit vittek kényszermunkatáborba.

— **Keserű kiábrándulást keltett Londonban a ísvai kudarc.** Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda. A „Svenska Dagbladet” című svéd lap londoni tudósítója azt írja, hogy az angol fővárosban keserű kiábrándulást keltett a ísvai kudarc. A Londonban élő hollandok rámutatnak arra, hogy az Amerikában rendelt és már régen kifizetett repülőgépekből egyetlen egy sem érkezett meg. Eppen így elmaradtak a szövetségesek által ígért csapatszallítmányok is.

— **Zsidóellenes kiállítás a cseh—morva protektorátusban.** Friedeckben nagy előkészületeket tesznek a március 28-tól április 10-ig nyitva maradó zsidóellenes kiállításra. Az anyagot a környékről szedik össze. A kiállítás a környékbeli és aztán a morvaországi zsidóság működésével foglalkozik, de szálai egészen Prágáig vezetnek.

— **Efejeződött a vizsgálat a Struma gőzös pusztulása ügyében.** Isztambullól jelenti: A Struma gőzös pusztulása ügyében indított vizsgálat megállapította, hogy a hajón 769 zsidó emigráns volt és ezek közül mindössze nyolcat sikerült megmenteni. A gőzös minden jel szerint a Boszporuszól északra aknára futott és ez okozta a szerencsétlenséget.

— **Halálos szerencsétlenség Hunedoara (Hunyad) megyében.** Deval tudósítónk jelenti: Özvegy Guia Petruné Hunedoara (Hunyad) megyei Batiz községbeli 65 éves asszony a napokban Devára akart utazni. Az állomáson két mozdony tolatott, az idős nő azt hitte, hogy vonat közeledik, ami elől már nem tud kitérni. Rémültségben a sínekre zuhant, ahol a kerekek halálra gázolták. Másik halálos szerencsétlenség a Deva és Simeria (Piski) közötti vonalon történt. Laslo Ioan Sesuri községbeli lakos a vonat lépcsőjéről lecsúszott és a kerekek közé esett.

— **A „szovjetparadicsom” kiállítása Prágában.** A cseh—morva protektorátus fővárosában, Prágában az elmúlt héten nyitották meg a „Szovjetparadicsom” című nagy kiállítást, amelyet Berlinben és Bécsben is bemutattak. A kiállítás négy hétig marad nyitva, a belépés mindenkinek szabad.

K halóban van az ősvilág egyik utolsó maradványa

Néhány évtizeddel ezelőtt rémült borzongással olvas a közönség Edgar Poe „Gyilkosság a Tetemező utcában” című regényét, melynek főhőse egy gorilla-majom volt. Ez az emberszabású szörnyeteg a titokzatos gyilkosságok egész sorozatát követte el Párisban és sok időbe került, míg végre kiderült, hogy a gorilla volt a tettes. A gorilla azonban távolról sem olyan gonosz, mint a hire és mint amilyennek az amerikai író fantasztikus elképzelése a regény központjába állította. Természetbuvárok egyöntetűen egy nyilatkoznak, hogy a gorilla nem támad sohasem emberre, ha békében hagyják, sőt inkább igyekszik elmenekülni, ha megzavarják.

Az a körülmény teszi időszerűvé, hogy ezekről az állatkertekben csak nagyritkán látható állatokról beszéljünk, mert a gorillák a kipusztulás előtt állanak. Ugyanaz a veszély fenyegeti ezeket, mint a bölényeket, amelyeket nemsokára már csak a muzeumban lehet majd látni kitömött állapotban. A gorillák már félszázada pusztulnak, vesznek. Kétféle gorillát ismernek, az egyik a közönséges vagy parti gorilla, a másik a Birunga-gorilla. Derscheid belga természetbuvár a még létező hegyi gorillák számát hat-száz-hétszáz darabra becsüli, amelyek legnagyobb része a Birunga-hegység belga-kongói részén él. A hegyi gorilla rendes lakhelye négyezer méter magasságban van, ahol növényekkel, bambuszokkal sűrűn borított hegyoldalokon tartózkodik. Ezek az egyenlítői hegyek nagyon nedvesek, ormaik majdnem állandóan felhőbe burkoltak, zuhogó meleg zápor, hideg, tartós, szitáló ködös esővel, trópusi tornadó jégesővel váltakozik ott. Az alsó öv bambuszerdőkből és nagyobb fákból áll, amelyeket ezerféle kuszónövények és liánok összevisszasága áthatolhatatlan sűrűséggé alakít át. A lombokon kevés fény hatol át, a fák alatt állandó félhomály van. Ebben az óskori vegetációban éli életét a gorilla, végtelen messzi idők ősemberét idézve.

Az ősvilágnak ezt az utolsó maradványát akarják most a természetbuvárok és az állatvilág barátai a végleges pusztulástól megmenteni. Megemlékeztek ismét Akeley javaslatáról, aki tíz esztendővel ezelőtt erőteljes propagandát indított a gorillák védelmére. Ez a természetbuvár annak idején lépéseket tett Brüsszelben, hogy a gorilláknak biztos menedékhelyt létesítsenek Kivu tartományban, mert csak úgy lehet azokat megmenteni a kipusztulástól. Most ismét felmerült ez a kérdés, amely annál sürgősebb, mert a legutóbbi tíz esztendő alatt a gorillák száma még vésszebben csökkent.

Ügyeletes gyógyszerárak

Vasárnap, március 8-án Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Dick (Marasesti-utca), Janka (a betegsegélyzővel szemben) és Weisz (Avram Iancu-tér). Hétfőn, március 9-én Aradon a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Kárpáti (a villamos állomással szemben), Földes (Eminescu-utca) és Rozsnyai (Avram Iancu-tér).

Mozi

Vasárnap, március 8-án és hétfőn, március 9-én Aradon a mozik műsora a következő: Corso: Mária Antoinette, Forum: A vadmacska, Urania: Indiánok lázadása — Hotel Imperial.

CORSO (ARAD) Tel. 23-64 Előadások 3, 5, 7:30 és 10-kor Vasárnap d. e. 11-30-kor matiné

Egy halhatatlan film...

Bírák követ el önmaga ellen az aki ezt a grandiózus és halhatatlan filmremeket, amely 3 órai gyönyörű és magasztos szórakozást nyújt, meg nem lézi. Film ilyen óriási felkészültséggel és alaposággal még eddig soha sem készült. E film dacára, hogy történelmi film még sem nélkülözi a szerelmi bonyodalmakat, miután ezeknek is történelmi alapjuk van. A film Maria Antoinette XVI. Lajos és Axel gróf története, élete, szerelme és bukása.

MARIA ANTOINETTE

a ROCCO királynője

Főszerepben: **Norma Schearer, Tyrone Power, J. Schildkraut**

Minden nap jegyélvétel 11—1 óra között, jegyről a tolongás elkerülése végett mindenki előre gondoskodjon.

GYERMEKVIILÁG

A FAVÁGÓ SZERENCSEJE

Hideg télidő volt,
s hát egy szegény ember
kiment az erdőre
fát vágni egy reggel.

Vágta busan a fát,
csattogott a balta.
Hát egyszer csak mintha
valami jajgatna.

Amint odanézett,
észrevette nyomban,
hogy kis madár zokog
egy csipkebokorban.

Odament az ember.
Sirt-rit a madárka,
mintha könyörögne, —
eltörött a lába.

A szegény favágó
rálehel a sebre,
tépett az ingéből,
be is kötözte.

Meggyógyult a madár
s felrepült egy fára,
kicsinyke szívből
kicsurrant a hála.

Igy énekelt zengve:
„En hozzám jó voltál,
szegény, bus favágó,
jó tettedért jót várj.

Kint az erdő szélén
van egy öreg hársfa,
annak a tövében
sok kincs van elásva.

Tündér ásta oda
régestelen-régen.
Ássad ki a kincset,
fogadj csak szót nékem.”

Igy szól a kis madár,
s az ember ugy is tett,
kiásta a földből
a tömérdek kincset.

Lett annyi ezüstje,
lett annyi aranya,
három hétig kellett
haza hordania.
No de azért lassan

hazahordta végre.
Itt a mese vége,
Fussatok el vele...

ÖLBEY IREN.

„Mindennap üljetek ehhez a rokkához. És mondjátok ezt a versikét:

„Szalmaszál van a rokkán
De én jól tudom azt ám:
Szalmaszálból arany lesz,
Ha türelmem el nem vesz
Türelem és alázat
Békét, boldogságot ad.”

A fiukhoz pedig így szólott a tündér:
„Evvél az ásóval addig-addig és olyan mélyre ássatok a kertben, amíg megtaláljátok az ott elásott kincset. Közben pedig ezt mondjátok:

„Ha verejtékes homlokom,
Én azt bizony nem bánom.
Kí félbe nem haevia munkáját,
Előbb-utóbb csodát lát.
A rejtett kincset megleli,
Kamrája mindig teli.”

Boldogan éltek ezidőtől kezdve a gyermekek, mert mind megtalálták a kincset és a szalmaszálból arany lett a csodás rokkán. A szülők pedig áldották a tündért, mert megtanította gyermeküket szorgalomra, türelemre és alázatra.

Mikor az ország fejedelme meglátta, milyen gazdaggá és boldoggá tette az ő népét a mesetündér, elment hozzá és megkérte, legyen az ő felesége. De a tündér így felelt:

„Köszönöm, felséges uram a nagy megtiszteltetést. De én mégis megmaradok a békánál, aki engem szidalmaz és semmire sem becsüli munkámat.”

„Te balga, miért akarsz a béka mellett maradni?”

„Mert azt mondta nekem az erdei remete, hogy ez a szegény béka el van varázsolva és csak úgy lehet újra feloldva a varázslat alól, ha valaki feláldozza magát érte és alázattal és türelemmel visel érte minden szenvedést.”

Amint ezt mondja a tündér, látja, hogy kiugrik a tóból a béka, megrázkódik és... gyönyörű, daliás ifjú áll ott helyette. Megfogja a tündér kezét és szól hozzája:

„Te akkor, mikor szidalmaztalak, imádkoztál értem, Most pedig lemondtal a királynői koronáról énniamtam! Aki ilyen áldozatra képes, annak aranyból van a szíve! Tudd meg, hogy én is királyfi vagyok és most feleségül kérek.

A tündér ezután boldogan élt, de az erdőt nem hagvta el, hanem ott épített egy tündérpalotát, amelybe ezután még több gyermek jött el és ezek mind-mind kincsekkel megrakodva tértek onnan haza.

Keressétek meg ti is az odavezető utat!

A MESETÜNDÉR

Irta: CSERNY RÓZSI

Rengeteg nagy, sűrű erdő közepén lakott a mese tündér. Háza palotája nem volt. De minék is lett volna? Hiszen volt neki egy aranygolyója, abból elővarázsolhatott mindent, amire szüksége volt.

Ehhez a tündérhez sok-sok gyermek szokott eljánni. Hogy hogyan találtak oda? Ugy bizony, hogy a tündér elküldte értük szolgálóit, az ic-pici törpéket. És éze: a törpék, mikor a gyermekek aludtak, odaültek az ágy szélére és azt a dalt énekeltek, melyre a tündér tanította őket. Közben pedig aranyfonalat kötözték a gyermekek kezére. Ha azután felébredtek a gyermekek, még egyre hallották az éneket. És az aranyfonál vezette, vezette őket, amíg el nem jutottak abba az erdőbe, amelyben a tündér lakott.

Hej! Az volt azután az élet! Körbe-körbe ültek a tündér köré egy-egy fatörzsre, vagy a mohára heveredtek. A tündér pedig mesélt, mesélt. S amíg mesélt, megérintette az aranygömböt. És akkor mindent odavarázsolta a gyermekek elé, amiről mesélt: Az üveghegyet, az óperenciás tengert, melynek fenekén gyönyörű palota volt, telve mérhetetlen kincsekkel. És végül minden lánykának egy hófehér selyem varázsingecskét adott. Ha ezt az ingecskét fölvették, akármilyen szegényes volt a ruhájuk, tündérekévé változtak át. (Olyan szépek, olyan jók voltak, mint az igazi tündérek.) A fiuknak pedig aranyvértet, aranysisakot ajándékozott a tündér. S ha ezt felvetették, olyan erősekké lettek, hogy minden vadállattal, még az óriás kigyóval is megtudták birkózni.

Hej, de szép, de boldog élet volt ez!
Hanem egyszer mi történt? Eljött abba az erdőbe a gonosz óriás. „Megállj! — mondotta — majd beszélek róla, hogy a gyermekek ne jöhessenek többé a mesetündérhez! Miért legyenek ők boldogok?”

Azzal kiragadta a tündér kezéből az aranygolyót és a mély tóba dobta.
Jaj, hogy sirt, zokogott a tündér! Reáhajította a hidra, mely a tavon át vezetett és úgy hullatta a mélységbe könnyeit.

Amint így sir-zokog a tündér egyszer csak megszólítja valaki. Egy csuf, nagyfejű béka volt, amely kiemelkedett a tóból. És ez a béka kezében tartotta a mesetündér aranygolyóját.

„Ide nézz! Visszahoztam az aranygolyódat!”
„Visszahoztad?! Ó add ide hamar!”
„Igen ám! De ennek ára van!”
„Mi az ára? Mindent odaadok érte!”
„Az az ára, hogy hagyd ott a te gyönyörű világot, az erdőt, a tengert, a holdat, a csillaglépcsőt, mindent. És szállj ide le a tó mélységébe. Ott van az én palotám. Ott lakjál velem és szolgálj nekem.”

Minden csepp vér elhagyta a tündér arcát. Halálsápadt lett: „Otthagyjam az erdőt?! Az én felhőnyoszolyómat?! A csillaglépcsőt?! És... és... a gyermekeket?!”

Tovább nem tudott szólani, úgy rázta a zokogás, hogy a béka is megsajnálta. És szólott: Csak nappal szolgálj engem. De ha feljő a hold és ragyognak a

csillagok, feljöhetsz a tóból és magaddal viheted az aranygolyódat. És eljöhettek hozzád a gyermekek”.

Mindent megtett a tündér, amit a béka kívánt. Csak láthassa ezután is a gyermekeket és megajándékozhatta őket! Leszállott a tó fenekére. Ott lakott a béka sötét palotájában. Dolgozott reggeltől estig. Túrta, ha ügyetlennek, restnek szidta őt a béka. Gondolta, az alázatosság és a békétülés egyszer elnyeri jutalmát. És imádkozott azért, aki neki fájdalmat okozott.

Este pedig felment erdejébe. És jöttek hozzá ismét a gyermekek. S ő megint kinyitotta az aranygolyót. De most minden gyermeknek más ajándékot adott: A lányoknak egy-egy pici kis rokkát. Ezen a rokkán, — gyapju helyett — szalma volt felkötve. A fiuknak pedig egy kis ástót adott a tündér. Azután így szólott a lányokhoz:

Hány hónap van egy évben

Egy évben van hónap éppen egy tucat,
a sok gyermek mindegyikben jól mulat.
Januárban van jég bőven s hull a hó,
hólabda száll és szánkóval fut a ló.
Februárban van a farsang s van a fánk,
melyből nekünk oly szívesen ad anyánk.
Márciusban már nem kell a korcsolya,
jön a meleg és nyilik az ibolya.
Áprilisban jön husvét és locsolás,
és jutalmul van sütemény és tojás.
Májusban, ha megéri a cseresznye,
jobban ízlik, mint a legjobb pecsenye.
Juniusban vége van a vizsgának,
szünidő jár a szorgalmas diáknak.
Juliában langyos fürdők a patak,

ugy uszkálunk benne, akár a halak.
Augusztusban homokban ül a gyerek,
várat épít, aztán rajta hempereg.
Sok szilvát és barackot hoz szeptember,
alig győzi mind megenni az ember.
Októberben a szüretnek örülünk,
szőlőt eszünk s hozzá mustot szürcsölünk.
Novemberben disznót vágnak emberek,
két méteres kolbászt kapnak gyerekek.
Decemberben erdők, rétek fehérek,
karácsonykor lesz ajándék temérdek.
A hónapok neveit ki ismeri,
minden hónap sok örömét érdemli.

Kóro Pál.

LIBA, LIBA, KIS LIBA...

Liba, liba, kis liba
Legelső a faluba!
Nincs is ilyen senkinek,
Csak Julisnak, Pistinek.

Iskolába, dedóba
Lehajtják a kis tóba,
Kis tórol a Marosra,
Egész világ csodálja.

Liba, libus nádógélj,
Jól tartanak, sohse félj:
Semmi gondod ne legyen,
Lagzi völgyön és hegyen!

Ha megnőttél a nyárra,
Elvisznek a vásárra.
Az aradi vásáron
Majd eladnak jó áron.

Nagysás' asszony, kisasszony,
Az aradi piacon
Mind azt mondja: Hajaha!
De gyönyörű nagy liba!

Adnak érte szép árat,
Kendőt vesznek Julisnak,
Pisti meg kap falovat,
(Nem rug az és nem harap!)

Nem lesz vigabb két gyerek,
Mint Juliska, Pistike.
Ha megérjük a nyáron
Az aradi vásáron.

V. SIPOS IDA

KÖZGAZDASÁG

Gondoskodás történik a mezőgazdaságnak szükséges kőolajtermékekről

Antonescu Ion tábornagy-államvezető utasítása értelmében a nemzetgazdasági minisztérium megteremtette a szükséges intézkedéseket, hogy az ország minden részében, valamint a Dnyeszterentúl is megfelelő mennyiségű kőolajtermék álljon rendelkezésre a most kezdődő tavaszi mezőgazdasági munkálatok idejére.

Ebből a célból a földművelésügyi minisztériummal történt egyetértésben vidékenként ugynevezett mezőgazdasági vonatokat állítanak össze, amelyek a földművelés számára szükséges kőolajat, motorinát, benzint, ásványolajat és más

olajat szállítják.

A kőolajtársaságok, a vasuti szervek, továbbá a kőolajtermék elosztók utasítást kaptak, hogy a mezőgazdaság ellátására szolgáló mennyiségeket részesítsék előnyben. Ezzel szemben

a tároláshoz szükséges hordókról a mezőgazdákknak kell gondoskodniuk.

A nemzetgazdasági minisztérium végül közli, hogy kőolajellátással kapcsolatos panaszokkal közvetlenül a „Distributia” kőolajtársasághoz forduljanak (București, str. Brezoianu 13 bis).

1941 október 1. után a kisajátított zsidó házak bérlői kötelesek fizetni a községi adókat és illetékeket

A belügyminisztérium 45.002—1942 szám alatt körendeletet juttatott az illetékes szervekhez, amelyben kérte, hozzák nyilvánosságra, hogy a zsidó ingatlanok után járó községi adókat és illetékeket 1941 október 26-ig, illetve azokon a helyeken, ahol a szokásjog értelmében a lakbérszerződések más időpontban járnak le, október 1-ig a volt tulajdonosok tartoznak fizetni.

A fenti időn túl a feltüntetett kötelezettségek a lakások kisebb javítási munkálatainak végzésével együtt a bérlőket, illetve az általuk most már bérlői minőségben elfoglalt lakrészek után a volt tulajdonosokat terhelik.

— **A VISSZACSATOLÁSI KÖLCSÖNJEGYZÉS UTOLSÓ HATÁRIDEJE: MÁRCIUS 25.** A pénzügyminisztérium közli, hogy a visszacsatolási kölcsönjegyzés utolsó határideje március 25.

Szabad a kereskedelem Besszarábiában. A katonai és polgári ellátási államtitkárság közli, hogy Besszarábiában szabad a kereskedelem.

Miért oszlatják fel a repülőalap pénztárát. A pénzügyminisztérium az egyik bucaresti lapnak az az állításával kapcsolatban, mintha a nemzeti repülőalap pénztárát azért oszlatnák fel, mert az adminisztráció rendkívül költséges lenne, megállapítja, hogy bár a törvényben tíz százalékot lehetett volna fordítani erre, egyetlen évben sem érte el a két százalékot.

FELOSZLATJÁK A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÓ INTÉZETI IGAZGATÓTANÁCSOKAT. A március 3-ji minisztertanácsról szóló beszámolóban említést tettünk arról, hogy Antonescu Ion tábornagy-államvezető utasításának értelmében a vidéki társadalombiztosító intézeti igazgatótanácsokat felosztatják és egyedül a központi igazgatótanács marad meg. Az intézkedéssel azt kívánják elérni, hogy a nagyfontosságú állami szervezeteket megvalósítsák a központi irányítást, anélkül azonban, hogy ezzel egyidejűleg érintenek a vidéki intézetek önrendelkezését.

Szlovák—svéd gazdasági tárgyalások Pozsonyban. A közeli napokban svéd gazdasági bizottság érkezik Pozsonyba, hogy a két ország közötti eddigi mintegy 40 millió szlovák koronás — főleg magánkompenzáció keretében történő — árucseretárgalom növeléséről tárgyaljanak.

A görög állami monopólvételek csökkenése. A görög pénzügyminisztérium most nyilvánosságra hozott kimutatása szerint 1941 január 1-től december 31-ig az állami monopólvételek összege az előző évi 3846 millió drachmáról 3586 millió drachmára esett.

— **Milyen feltételek mellett fizetik a volt magyar postaiakarék beállításait?** Az érdekelteknek március hónap folyamán kell jelentkezniük az illetékes postahivatal pénztáránál és fel kell mutatniuk az eredeti igazoló iratot, valamint személyazonossági igazolványukat. Azok, akik a nagyváradi hitelezők egyesületének voltak a tagjai az erre vonatkozó igazolványt is fel kell mutatniuk. Azok is jelentkezhetnek, akik elvesztették az eredeti igazoló iratot, ezeknek azonban egy a rendőrség által láttamozott nyilatkozatot kell benyújtaniuk a postahivatalnak, arról, hogy a be nem mutatott okmány érvénytelen, bárkinnek tulajdonában is lenne az. Akik minden szükséges iratot felmutatnak, azok a betétet teljes egészében megkapják, a nagyváradi hitelezők egyesület tagjai, valamint azok akik az eredeti iratot nem tudják felmutatni, a követelés 5 százalékát kaphatják meg. Az elhunyt betétesek gyermekei születési igazolványt tartoznak felmutatni, az örökös pedig az erre vonatkozó okiratot.

VENDEGLŐKBEEN CSAK PAPIR ASZTALKENDŐ HASZNÁLHATÓ. A katonai és polgári ellátási államtitkárság a lakosság szappanadagjának növelése érdekében elrendelte, hogy a vendéglőkben ezentúl csak papírasztalkendőt használjanak.

Hatszáz ezer méter amerika-vászon a dohánytermelőknek. Az autonóm monopólpénztár a dohánytermelők megsegítésére 600.000 méter amerika-vásznat vásárolt a nemzeti szövetkezeti intézettől. A hatalmas mennyiséget az év folyamán kiosztják a dohánytermelőknek. A monopólpénztár másik intézkedésével elrendelte, hogy a termelőknek fizetendő előleg egy részét a Bukovina és Besszarábia felszabadítása emlékére kibocsátott aranyból készült 500 leies érmékben utalják ki.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Svájci frank 43.70—45.43, svéd korona 44.80—46.57. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, német márka 59—60, török font 92—92, dinár 2.898—3.05, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, olasz líra 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral) 3.15—3.27, horvát kuna 2.95—3.

Határozó napló

MÁRCIUS 10:

Kertész forgalmi adója havonta eddig a napig kifizetendő.

Ócskvas készletek havonta eddig a napig bejelentendők.

MÁRCIUS 13:

A zárt ricinusmag- és ricinusolajkészletek birtokosai bejelentésnek benyújtása a növényi olajgyárak hivatalánál (București, Calea Dorobanti 14).

MÁRCIUS 15:

Az 1942—43. pénzügyi évről szóló adóvallomások benyújtásának utolsó napja.

Huszezer lei jutalmat kapnak minden vagon buza és tizenötszáz lejt minden vagon árpa és sörárpa után azok a termelők, akik eddig a napig felajánlják vagy átadják gabonájukat az államnak.

Gyapottermelők kötelesek a bevetett területen a termést betakarítani és további öt napon belül beszállítani a „Romanocoton” társaságnak.

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek kéthetenkénti bejelentési kötelezettsége lejár. Be kell jelenteni külön feltüntetve a férfi-, női- és gyermekcipőket. A bejelentés a nemzetgazdasági minisztérium termelési osztályához juttatandó el.

Zsidók felülvizsgálásához szükséges nyilatkozatok beadása megkezdődik a munkakamarák, illetve munkakamarai kirendeltségek melletti különleges bizottságoknál.

MÁRCIUS 17:

Gyapotfonódnaknak a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagosztályához külön a katonai és külön a polgári célokra kapott nyersanyag, gyártott és leszállított gyapotfonal kéthetenkénti bejelentési kötelezettségének határideje.

Bérbe

vagy részesedésbe adnám ghiroidai 15 holdas birtokomat (Timisoarától 4 kilométerre) ese leg te jes leltárral 3 szobás lakóház, vagy istálló és disznó-ólkokkal. Erdeklődni: Timisoara (Femesvár) 1991 telefonszám alatt d. e. 11—12 között.

Rádió

VASÁRNAP, MÁRCIUS 8

București műsora lapzártáig nem érkezett meg. Budapest I: 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 9 Omlatú istentisztelet. Igét hirdet Szentiványi Sándor vezető-lelkész. 10 Egynézi ének és szentbeszéd a budavári főtemplomból. XII. Pius papa megválasztásának és koronázásának évfordulója alkalmából, az ünnep szentmisét Serédi Jusztinián dr. bíboroshercegprímás pontifikálja. 11.15 Evangélikus istentisztelet Igét hirdet Németh Gyula lelkész. 12.15 Ifjúsági más soros félóra. 12.45 Orbán Sándor magyar nóták/ének, kíséri Oláh Kálmán cigányzenekara 13 Rádiókrónikát mond Papp Jenő. 13.45 Hírek. 14 Művészelemek. 15 Mezőgazdasági felolvasások. 15.45 Szórázó zene hangfelvételtől. 16 Egészségügyi kalendárium. 16.40 Beszélgetés a tulipánról. 17 Hírek. 17.20 Fedák Sári műsoros délutánja. (Közreműködik Déry Sári, Raffay Erzsébet, Sárdy János, Pertis Pali cigányzenekara és Kemény Akos. 18.20 Sportközvetítés 18.40 Cortot zongoraszámai. 19 Hírek. 19.20 Magyar filmmuzsika. (Közreműködik Honthy Hanna, Kelly Anna, Sárdy János és egy énekegyüttes.) 20.35 Sporteredmények. 20.45 A német birodalmi rádió bécsi hangversenyének közvetítése. 21.40 Hírek. 22.10 Fúvós-zene. 22.45 Magyar Imre hanglemezei. 23.25 Szabó Kálmán jazz-hármasa. 24 Hírek.

Budapest II: 11.15 Zenekari hangverseny. 12.15 Dvorzsák: Asz-dur vonósnégyes (hanglemez). 13 Bék-Bán (Erkel dalművének közvetítése az Operaházból). 18.30 Fedák Sári műsoros délutánjának második része. 19.25 A szerkesztő ur (felolvasás). 20 Hírek. 20.20 Mozart-hangverseny (G-moll szimfónia és Requiem).

HÉTFŐ, MÁRCIUS 9.

București műsora lapzártáig nem érkezett meg. Budapest I: 6.40 Ebresztő, utána torna. 7 Hírek, majd hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.20 Zongorahangverseny. 11.40 Felolvasás Michelangeloról. 12.10 Zenekari hangverseny. 12.40 Hírek. 14 Szalonötös. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15.20 Hanglemezek. 16.15 Diákfélóra. 16.45 Hírek. 17.15 Felolvasás: A kisiparos helye a középítkezésben. 17.30 Szórakoztató zene. 18.20 Előadás. 18.45. Harmonikaszámok. 19 Hírek. 19.20 Katonazene. 20.05 Versek. 20.15 Az operaház zenekarának hangversenye. 21.40 Hírek. 22.10 Cigányzene. 22.40 Jazz-zongorahangverseny. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Szalonzene. 24 Hírek.

Budapest II: 18.30 Német nyelvtanítás. 19 Táncczene. 20 Hírek. 20.10 Cigányzene. 20.40 Esztergom olasz érseke. Felolvasás. 21.10 Szórakoztató zene.

KEDD, MÁRCIUS 10.

București műsora lapzártáig nem érkezett meg. Budapest I: 6.40 Ebresztő, torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Szalonötös. 11.20 Operaelegyek. 11.40 Divatudúsítás. 12.10 Cigányzene. 12.40 Hírek. 14 Szalonzene. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15.20 Hegedűhangverseny. 15.40 Állatmesék. Felolvasás. 15.50 Ének. 16.15 Gyermekdélután. 16.45 Hírek. 17.15 Táncczene. 17.45 Felolvasás: Mosolygó magyar írás. 18.15 Orgonajáték. 18.40 Látogatás a Svábhegyi csillagvizsgálóban. 19 Hírek. 19.20 Magyar népmuzsika. 19.50 A kanári című egyfelvonásos. 20.15 Táncczene. 20.50 Nyírő József elbeszélése. 21.10 Rádiózenekar hangversenye. 21.40 Hírek. 22.35 Cigányzene. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Vonóshatos. 24 Hírek.

Budapest II: 17 Ruzsin műsor. 17.45 Táncczene. 18.15 Mezőgazdasági előadás. 18.40 A rádiózenekar hangversenye. 19.30 Olasz nyelvtanítás. 20 Hírek. 20.10 Hanglemezek. 21 Fialat költők cimen szavaloest.

Alulírottak a legszomorodottabb szívvél és megtörve jelentik, hogy

özv. Kleinhändler Ábrissné szül. Weil Magda

március 6-án délután gyászok körülmények között elhunyt. Temetése március 8-án, vasárnap lélelőtt fél 12 órakor megy végbe az aradi régi zsidótemető halottasházából.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

Arad, 1942 március 7.

Kleinhändler- és Weil József családok

UFA ÉS TOBIS FILMSLÁGEREK

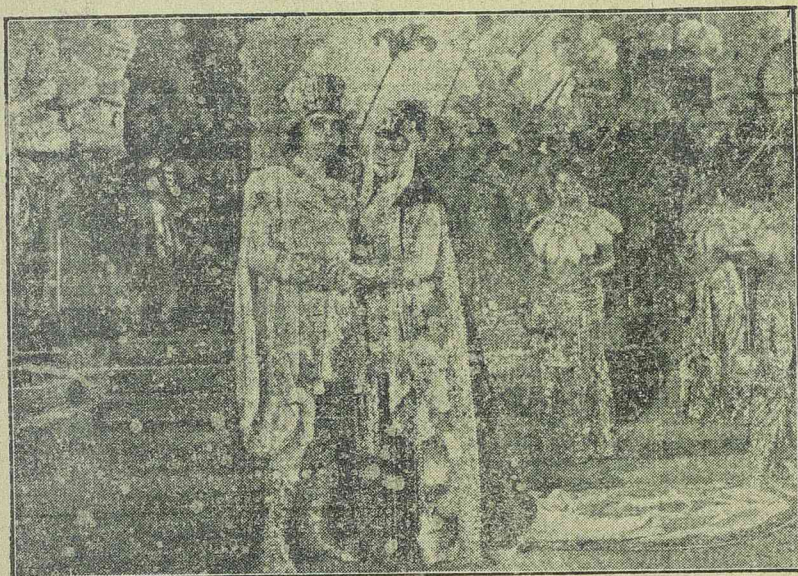
Kleebusch anyó és leányai

Wupperbrück nyugatnémetországi bányavárosában mindenki csak Kleebusch anyónak nevezte a derék vendéglősnét, aki valóságban anyjuk volt a Gloria 03 futbalcsapat játékosainak. A kocsmárosné nemcsak vendégei testi jólétéről gondoskodott, de résztvett azok lelki élményeiben és együtt örült, vagy bánkodott velük. A vendéglőben két leánya is segített neki. Mind a hárman ószinte barátai voltak a futbalcsapatnak. Amikor a Gloria 03 csapata a bajnokság elődöntőjét megnyerte és ezt megünneplelte, a Kleebusch-lányok is résztvettek az örömben.

Anyá és két lánya együttértették a futballistákkal. Eppen ezért ők is nagy izgalommal fogadták a hírt, hogy bányaomlás veszélyezteti a bajnoki döntő mérkőzést. Szerencsére minden jól végződött. A tárnába szorultakat kimentették és a csapat Berlinbe utazhatott. Fiúk ne hozzátok ségycvnt reánk! — figyelmeztette őket Kleebusch anyó, amikor a futballistá-

kat bucsuztatta. A vendéglősné otthon maradt, de leányai, a csapattal Berlinbe utaztak. A nézők között ülve biztatták a Gloria 03 csapatát, míg Kleebusch anyó és vendégei a rádió előtt ülve várták az eredményt. A győzelemről szóló jelentés határtalan örömet keltett a bányavároskában, amelynek lakói vidáman büszkélkedtek csapatukkal.

Kleebusch anyó és két lánya nem papíron kitálat személyek, mert vérből-husból való emberek. Azt hinné az ember, hogy a „Nagy játék” című UFA-film rendezői az életben találkoztak velük és egyszerűen a film középpontjába állították őket. Lucie Höflich játsza Kleebusch anyó szerepét, míg Paula Lepa és Gerda Böttcher alakítják leányai szerepét. A két színésznő a film-utánpótlás sokatigéző tehetsége. Igazi emberek szerepelnek a futballról szóló filmben, amelynek felvételénél a német nemzeti válogatott csapat játékosai is közreműködtek.



ZARAH LEANDER és WALTHER LUDWIG a „Semiramis” opera egyik nagy jelenetében

CSENDES BOSSZU

Schmidt ur könyvelő volt az egyik numtársaságnál. Csendes életét azonoan izgalmassá tette Eberlein nevű kollegája, aki anandóan ugratta Schmidt urat. Folyton bírta Schmidt ur tevékenységét. Kiigazolta, amiért a könyvelő olyan kacskaringósan írta a számkat, törtetőnek mondotta, amiért tulórázott és összeszidta, mert a rádiógumit mindig más helyre tette. A könyvelő megsértődött, felháborodott, tombolt dübében és néha kísértésbe jött, hogy a tintásüveget vágja Eberlein fejéhez. Ez addig tartott, amíg az egyik napon kezébe került egy forgatókönyv. Olvasgatni kezdte és az abban talált ötlet annyira megtetszett neki, hogy elhatározta, megvalósítja. Felhozott a pincéből egy bronzfejet, az asztalára helyezte és amikor Eberlein megharagította, a bronzfejen töltötte ki bosszuját. Neki mondotta ei a válogatott grombaságokat és az üres gyufásdobozokat vágta a bronzfejhez. Ez levezette mérgét és kollegái még sohasem látták olyan frissnek és jókedvűnek a könyvelőt, mint akkor. Hiába ugratta egész nap Eberlein, a könyvelő szelid maradt mint egy bárány, mert tudta, este a bronzfejen kitombolhatja magát. Közben a stúdióban elkészült a forgatókönyv alapján az „Eladott nagyapa” című film. Amikor Eberlein aziránt érdeklődött Schmidt urnál, hogyan tetszett neki a film, a könyvelő barátságos mosollyal válaszolta: Kitünő, különösen az alapötlete egyszerű. Az eladott nagyapa című Bavaria-film mindennél nagy sikert aratott.

Távharc

Eva Immermann német filmszínésznő München egyik terén két kislára lett figyelmes, akik kövekkel dobálták egymást. A színésznő odament a nagyobbik fiúhoz és megdorgálta;

— Hogyan lehetsz ilyen goromba, miért dobálsz kövekkel a pajtásodat?

Azért — válaszolta a fiú — mert számárköhögése van és nem mehetnek a közelébe...

Kisérő jelenségek

Wolf Albach-Retty, a Bavaria-filmek kedvelt színésze megfázott és náthásan jelent meg a filmstúdióban. A mindig vidám és mókás Theo Lingen azonban kevés részvétet mutat iránta.

— Egyáltalában nem kell nevetned — mondotta haragosan Wolf Albach-Retty — mert tegnap a nátház pizonyos kísérőjelenségei mutatkoztak nálam.

— Ugy? Ugy? — válaszolta Theo Lingen — az „egyik” kísérőjelenséggel tegnap este az utcán láttalak.



HANNES STELZER és MARINA VON DITMAR a „Mindent térted” című UFA-film főszereplői



EVA IMMERMANN a „Diadal útja” című UFA-film egyik jelenetében

UFA-FILMHIREK

LIL DAGOVER ISMÉT JÁTSZIK

A mozikközönség régenlátott kedvence, a királynői szépségű Lil Dagover rövidesen ismét megjelenik a közönség előtt. E. W. Emo, a Wien 1910 című UFA-Wien-film rendezője Lil Dagover szerződtette a film főszerepére. A két férfifőszerepet a szintén régóta nem látott egyszerű Rudolf Forster és a német színész nagy neve, Heinrich George játsza. Így a Wien 1910 olyan színészhármas: hoz a közönség elé, amilyenre eddig még nem igen volt példa a film meglepetésekben gazdag történelmében.

NYOLC KADÉT VÉD EGY ERŐDÖT

A Visztula partján állott egykor a Redoute Viktoria-erőd. Itt halt hősi halált 1760-ban von Zülow porosz királyi hadnagy. A hadnagy a Berlinből elhurcolt kadétok élén — a legidősebb sem volt több, mint tizenöt éves — védte az erődöt az orosz tuler ellen addig, amíg Nagy Frigyes felszabadító csapatai meg nem érkeztek. A hétéves háború legszebb, leghősibb fejezetét örökíti meg az Oroszlánkölyök című egyszerű UFA-Film, amelyet Karl Ritter rendezett.

A BÉCSI POLGÁRMESTER MAGYAR HUGA

A Wien 1910 című UFA-Wien-film hőse Lueger a híres bécsi polgármester. Lueger polgármester szerepét Rudolf Forster, a nagy német színész játsza, míg Lueger két nővérének szerepét Rosa Albach Retty és a magyar Pinkösi Augusztia alakítja. E. W. Emo nagy filmjének Rudolf Forster mellett Lil Dagover és Heinrich George a két másik főszereplője.

A SZÍNÉSZNŐ LEGNAGYOBB SZEREPE — AZ ÉLETBEN

A Burgszínház egyik ünnepezt színésznője sorsdöntő választra érkezik. A véletlen egy fiatal földbirtokos közelébe sodorja és választania kell egyéni boldogsága és a színpad iránt érzett örök szerelme között. Ez a Választon című UFA-film témája. Az emberi lélek mélységeiben járó filmet Viktor Tourjansky mesterrendező rendezte. Brigitte Horney játsza a Burgszínház nagy színésznőjét, aki élete legnagyobb szerepét alakítja az élet színpadán.

WERNER KRAUSS AZ 1870—71-ES HÁBORUBAN

Két nemzedék örök harcát eleveníti meg az Eg és föld című nagy UFA-film. Az 1870—71-es háború fergegében emborsorsokat kap szárnyára a vihar. Az ember lebilincselő történet színészhőse Werner Krausz, a nagy német színész. A többi főszereplő: Gisela Uhlen, Marti Urtel, Wolfgang Lukschy. Az új Werner Krauss-filmet Harald Braun rendezte.

AHOL MEG NEM JÁRT EMBER...

Bátor német filmexpedíció tört át Schulz-Kampfherkel és Gerd Kahle vezetésével az Amazonas ősrétegein, ahol eddig ember még soha nem járt. Ez a mag nemében páratlan filmalkotás a dzsungel vadállatainak a rengeteg különböző emberfajának életét tárja fel. A Gyík vadon eddig valamennyi világvárosban, ahol bemutatták, rendkívüli sikert aratott.

SPORTTESEMÉNYEK

Március 22-én kezdődik a kerületi bajnokság

A Timișoara (temesvári) futballkerület legtöbb ülésén úgy határozott, hogy március 22-én megkezdődnek a kerületi bajnokság küzdelmei. A bajnoki mérkőzések sorrendje a következő:

Március 22-én: UDR—SSAN, Chinezul—Ancora, Vulturii—Progresul, Bocșa—Juventus, Metalosport—Banatul.

Március 29-én: Metalosport—Patria, Banatul—Bocșa, Juventus—Vulturii, Progresul—UDR, SSAN—Chinezul.

Április 5-én: Patria—Ancora, Chinezul—Progresul, UDR—Juventus, Vulturii—Banatul, Bocșa—Metalosport.

Április 12-én: Bocșa—Patria, Metalosport—Vulturii, Banatul—UDR, Juventus—Chinezul, SSAN—Ancora.

Április 19-én: Patria—SSAN, Ancora—Progresul, Chinezul—Banatul, UDR—Metalosport, Vulturii—Bocșa.

Április 26-án: Vulturii—Patria, Bocșa—UDR,

Metalosport—Chinezul, Juventus—Ancora, Progresul—SSAN.

Május 1-én: Patria—Progresul, SSAN—Juventus, Ancora—Banatul, Chinezul—Bocșa, UDR—Vulturii.

Május 3-án: UDR—Patria, Vulturii—Chinezul, Metalosport—Ancora, Banatul—SSAN, Juventus—Progresul.

Május 10-én: Patria—Juventus, Progresul—Banatul, SSAN—Metalosport, Ancora—Bocșa, Chinezul—UDR.

Május 14-én: Chinezul—Patria, Vulturii—Ancora, Bocșa—SSAN, Metalosport—Progresul, Banatul—Juventus.

Május 17-én: Patria—Banatul, Juventus—Metalosport, Progresul—Bocșa, SSAN—Vulturii, Ancora—UDR.

Május 24-től június 7-ig a hátralékos mérkőzéseket bonyolítják le.

A magyar bajnokság kimenetelére döntő lehet az Ujpest-Szolnok mérkőzés

A magyar labdarugóbajnokságok során mindig vannak vidéki csapatok, amelyek ideig-óráig a bajnoki cím megszerzésére felkészülnek, de végül is a budapesti csapatok valamelyike kiábrándítja őket abból a vágyalmukból.

Kétségenkívül a magyar vidéki labdarugás a mostani MLSz újjászervező, építő munkája nyomán nagyon fellendült, de azért alig hihető, hogy a budapesti csapatok elsőbbségét a legjobban álló vidéki, a Szolnok esetleg megtépázza.

A Szolnok: Horváth — Csabai, Kispéter — Selencei, Szilcs, Fazekas — Szánthó, Kolláth, Laborcz, Nagy, Korom összeállítású együttese igen jó csapat, amit az is bizonyít, hogy jelenleg mindössze két ponttal vannak az élvonal mögött, de Ujpesten aligha győznek. Összel Szolnokon 4:4-es döntetlen volt az eredmény, most azonban az ujpesti lila-fehéreknek a bajnokságra törő, kiegyensúlyozott csapata saját otthonában minden valószínűség szerint megszerzi

mindkét pontot. Ha mégis a Szolnok győzne — és a magyar bajnokságban mostanában minden lehetséges —, úgy igen közel jutna a vidék képviselője a bajnoki címhez.

A tavaszi harmadik forduló további mérkőzései közül nagy érdeklődés előzi meg a nagyváradi NAC—Szeged-találkozót (összel 0:0 volt). De minden bizonnyal kíváncsian várják a KolAC játékát is az Üllői-úton a Ferencvárossal szemben, hiszen a kolozsvári legutóbb feltűnést keltő eredményeket értek el. Ezzel szemben a Ferencváros esütörtöki dunakeszi barátságos mérkőzésén 4:3-as vereséget szenvedett. (Összel Kolozsvárott 4:2-re győzött a Fradi.) A fentiek kívül ebben a fordulóban még ezek a mérkőzések kerülnek előtérbe (zárójelben az őszi eredményekkel): WMFC—DiMÁVAG (1:0), SzVSE—Ujvidék (1:3), Elektromos—MÁVAG (0:2), SalBTC—Gamma (1:1), Kispést—Lampart (1:3).

Szelkapkodják a berlini német-spanyol mérkőzés jegyét

Április 12-én kerül sorra a berlini olimpiai stadionban a német—spanyol válogatott labdarugó mérkőzés. 102.000 néző fér az olimpiai stadionba, de biztos, hogy ezuttal is sokan kintrekednek, hiszen a jegyek iránt már most igen nagy az érdeklődés. Csak március 13-ig fogadnak el előjegyzéseket és ezután már nem lehet jegyet kapni.

Atlétikai és teniszpályát kap Beszterce

A besztercei sportkörök messzemenő előkészületeket tesznek a tavaszi évadra. Pályaépítési és sportfelszerelési kelléktár kiegészítési gondjai vannak a BMSE vezetőségének, öltözővel és fürdőhelyiséggel szeretnék ellátni sporttelepüket s erre vonatkozólag még a mult esztendő végén kérvényt nyújtottak be a magyarországi sportközpontozóhoz. A BMSE-tagok nagy öröme a napokban megérkezett a válasz, amely szerint kérelmük alapján a sportpálya karbahelyezésére, továbbá a meglévő sportlétesítmények kiépítési munkáira kért segélykérelem megvizsgálására Kozma Dénes okleveles mérnököt rendelték ki. A BMSE kérelmében szerepelt a sporttelep atlétikai pályájának kiépítésére vonatkozó javaslat is, amely a jelek szerint kedvező elintézkedést fog nyerni. Rövidesen korszerű teniszpályái is lesznek Besztercének.

Sport hírek mindenfelől

Német—magyar—olasz—finn tornaviadal lesz március 15-én a berlini Deutschlandhalleban. A viadalon csupán az egyéni számokat pontozzák, még hozzá nyit pontozással.

Stockholmban március 11—12-én a horvátok két kitűnősége, Mitics és Pallada fedettpálya tenisz versenyen mérte össze erejét a svédekkel. A fedettpályához nem szokott horvátok nem sok sikert érhetnek el.

Az olasz sífutóbajnokságokat Cortina d'Ampezzo-ban tartják. A 18 km-es távon Compagnoni Silvestri győzött 1:02:39.2 idővel.

Német—finn birkózóverseny lesz április 12-én Nürnbergben, melyre a németek már megkezdtek az előkészületeket.

Az olasz labdarugó válogatott Firenzében két-szer 45 perces edzőmérkőzést tartott a helyi válogatottal és azt 12:0 arányban nyerte.

A timișoara (temesvári) városi mozik mai műsora

CAPITOL
A TERRA-FILMKUNST új remekműve
ANYASZIV...
drámai élettől lüktető igaz véréig művészfilm
Az új csillag: **FRANCISKA KINZ**
Berlin ünnepelt jelmeztulajdonosának diadala
Országos díszbemutató!

THALIA
Első szerelem... Első szenvedés
Frank Wedekind gyönyörű „Lübelei” c. darabjának testvérfilmje! CARL RADLAIZ (Stukas Wunschkonzert) és CARLA RUSI gyönyörű szerelmi románc.
PAUL HÖRBIGER parádés szerepe!
Rendezte Arthur Maria RABENAL!

APOLLO
A titok nyomában
Nagy detektívfilm gyönyörű zenével, melynek főszerepe t
FERDL WEISS
FRITZ KAMPERS és HANS STÜWE játsszák
Humor Cselekmény

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor Vasár- és ünnepnap d. e. 11 órakor is

Apróhirdetések

DÍSZABÁS. Álláskeresés rovatban tíz szóig tizenöt lei, minden további szó kettő lei. Minden más rovatban tizenöt szóig harminc lei, minden további szó három lei. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelíges és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknek tíz lei pótdíj fizendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Fényképészt, jó munkacéret, (lehetőleg nőt) azonnalra alkalmaz Foto Horváth, Hátteg (Hátszeg) (3421)

Mindenes szakácsnő, lehet bejáró szakácsnő is, március 15-re felvétetik. Cim a timișoara (temesvári) kiadóban. (5030)

Tisztviselőt hadmentest, jogi és kereskedelmi ügyekben jártasat, három perkt nyelvismerettel azonnalra felvesszünk. Ajánlatokat „Agilis” jelígre a timișoara (temesvári) kiadóba kérünk (510)

Jól fizető minden es éves bizonyítvánnyal április 1-re kerestetik. Jelentkezni Timișoara (Temesvár) II., Petre Tegle 1, földszint 3. Fél 2—fél 4 között. (5031)

Szikvizkihordót keresek. Gloria Szikvizgyár, Arad, Carol-ut 14. (1655)

Diplomás ovónő 2 gyermekhez (5 és 10 éves) kerestetik, perfekt román nyelvtudás kötelező. Cim: Timișoara (Temesvár) IV., Mircea Voda utca 8. (539)
Traktorvezető, Lanz és Deutz traktor kezeléséhez felvétetik. Administratia Domeniul Banloc. (540)

Tisztviselőnőt kereskedelmi ügyekben jártasat, nyelvismerettel azonnalra keresünk. Ajánlatokat „Komoly munkacéret” jelígre a timișoara (temesvári) kiadóba kérünk. (512)

Jól pulitorozó butorasztalossegéd felvétetik, Corpas János, Arad, Ardealului ut 2. (1672)

Agilis utazót keresünk, ki a vidéket rendszeren látogatja egy jól jövedelmező mellékcikk elhelyezésére. Cim: „Utazó” jelige alatt Reclama Hirdetőirodában, Arad, Eminescu utca 8. (1665)

Önálló és kizárólag felvesz „Kurzweil” női divatszalon, Arad, Bratianu utca 2—4. (16662)

Házmeztornónek keresek egyedülálló asszonyt, ki konyhában segít. Timișoara (Temesvár) Carol ut 9. (564)

Lakás

Lehetőleg a városban 2 szoba, hálós villalakásomat, bármely kerületi, nem zónában, árja házban levő 2 szobás lakással. Ajánlatokat „Lelepést fizetek” jelígre a timișoara (temesvári) kiadóba kérek. (551)

Keresek 15-ére vagy eisejére egy vagy két butorozott szobát konyha- és fürdőszoba-használattal. Cimeket a timișoara (temesvári) kiadóba kérek. (522)

Keresek kétszobás lakást vagy egyszobás-konyhásat, külön kis szoba, a gyermekkorház közelében. Cimeket, Arad, Duca utca 9, Dohánytözsdeben. (1652)

Egyedülálló nő keres komplett lakást vagy nagy üres szobát fürdőszobával. Telefon csak hétköznap 22—29 Timișoara (Temesvár). (556)

Keresek 3 szobás, fürdőszobás lakást keresztény házban, nem zónában legkésőbb május 1-re, egy évi bért fizetek vagy lelepést adok. Ajánlatokat „Gyermektelen házaspár” jelígre a timișoara (temesvári) kiadóba kérek. (532)

Kiadó zonánkívül egy háromszobás lakás mellékhelyiségekkel, modern, épületben levő villában, több évi házbérelőrefizetése ellenében. Cim a timișoara (temesvári) kiadóban. (541).

Butorozott szoba egy férfinak kiadó (különbejárattal, udvari, fürdőszobánélküli) Timișoara (Temesvár) I. Eugen de Savoia utca 20 szám, ajtó 4. (553)

Keresek azonnalra vagy 15-re esetleg 1-re 5—6 szobás komplett lakást ami orvosi rendelőnek is megfelel. Cimeket a timișoara (temesvári) kiadóba kérek (566)

Két-háromszobás, fürdőszobás lakást keresek I. vagy III. kerületben, április 15-re. Ajánlatokat „Román tisztviselő” jelígre a timișoara (temesvári) kiadóba kérek. (560)

Ingyen lakást adok egyedülálló nyugdíjas vagy biztos megélhetésű nő részére. Arad, Grigore Comsa utca 60. Jelentkezés délután 2-4 óráig. (1641)

Egyszobás lakást, villany, vízvezetékkel keres pontos fizető, idős, urinő. Címeket Victoria virágüzletben Arad. Eminescu utca 8 kérem leadni. (1678)

Eladó szőnyegszővestől visszamaradt felvető 9x12 és 12x12. Cím Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. (1677)

Allást keres

Kárpitos házakhoz ajánljuk, újat átalakítást olcsón vállal. Levelezőaphi vásra azonnali megy. Timisoara (Temesvár) Fröbl utca 41, ajtó 10. (546)

Idősebb, hadmentes, jó munkás borbélyegéddel, márc. 15-re állást keres. Választ, fizetés megjelöléssel kérek. Butean Alexandru Teius jud. Alba. (555)

Ha takaréktüzhelye nem süt vagy sok tüzevalót fogyaszt úgy szakemberrel kikapcsolom. Lap útján háhozjövök. Gál Timisoara (Temesvár) III. Porumbescu utca 19. Ugyanott egy rádió eladó. (561)

Azonnal munkára mozgósított vasztergályosok és marók

A brasovi (brassói) Astra-hadi-anyaggyár felvesz és munkára mozgósít vasztergályosokat és marókat, akik más üzemenél nem voltak munkára mozgósítva. Bruttó fizetés havonta 18-23 ezer lei. Munkaidő napi tizenkét óra. Jelentkezni lehet a gyár megbízottjánál március 11-én Timisoara (Temesvár) a Doje-szállóban, Aradon pedig március 9-én, 10-én, 11-én és 12-én a Central-szállóban.

Csak katonai szolgálatot teljesített komoly keresztény (nemzetiségre való tekintet nélkül) munkások jelentkezzenek.

Oktatás

Kötőtanfolyam nyílik meg március 15-én. Kötőkészülékek, ábrás tankönyv minden tanítványnak áll rendelkezésére. Jelentkezés „Szabászi iskola” Timisoara (Temesvár) I., Unirii-tér 5. sz. (543)

Régi kis háromszobás magánház

gyümölcsös kerttel 450 ezer leieit eladó, Arad, Str. Blanduziei 35

Adás-vétel

Egyedülálló, kombinált szekrény, matracok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók Blidariunál, Timisoara (Temesvár) IV. kerület, Küttl-tér 2. szám alatt, az udvarban. Megvételre keressünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3411)

Belvárosi bérház

13 bérlemény, 325.000 lei, jövedelem 5.500.000 lei.

Hatschek, Arad, Carol-körút 17 (volt 46.)

Sértés eladó. Arad, Cuza Voda utca 48. (1675)

Ajándék legolcsóbban

Augustin József

ékszerész és órásnál

Timisoara IV., Küttl-tér, villamos megállónál

Nagy választék órákban és ékszerekben. — Ve zek régi ékszereket

Covasinton két kis hold szőlő hordókkal, préssel, alkalmi áron eladó, értekezhető: Ness, Mocioni utca 20. emelet. (1656)

Alig használt rövid női bőrkabát és egy 37-es gavalérsarku félcipő eladó. Timisoara (Temesvár) III., Romulus utca 34. Nagyaliné. (549)

Tehéntrágya három vagonnal eladó Arad, Sava Raicu utca 142.

Keresek, házakat, földet

Nilolovics ügynökség

Arad, Avram Iancu tér 21

Eladó: modern jókarban levő ebédlő butor, Timisoara (Temesvár) Carmen Sylva ut 14. szám, ajtó 2. (537)

A Tempo bizományi üzle. Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és irógépeket, „lőszoba”, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat, Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogedő láját meghosszabbítjuk. Futárunk hálanként kétszer megy Timisoara (Temesvárra). Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (4028)

Bérház, husz éve épült, masszív, öt teljes lakással, cca 300 négyzetméter terület és 60 gyümölcsfával, bekapcsolható közművekkel, víz perere a központtól, jövedelem a területen kívül 30.000 lei, **alkalmi áron eladó HATSCHKEK, Arad, Carol-körút 17 (volt 46)**

Egy szép perzsa szőnyeg eladó, Timisoara (Temesvár) III., Wilhelm Mühle utca 25 szám. (527)

Rézüst, galambduc és kézimunka dupla-ágytakaró eladó. Értekezni 2-4 óra között Arad, Rusu Sirianu utca 25 sz. (1634)

Kétfogatú urihintót keresek sürgősen. Cím Aradon, Eminescu utca 33. aprt. 5. Timisoaran (Temesváron) Remus utca 11. (1621)

Neumann malomhoz közel kiadó vagy eladó üzletház, gazdálkodásra is alkalmas. Cím Reclama hirdetőirodában, Arad, Eminescu utca 8. (1676)

Malomkövet 42 colos nyitott minőségű keresek megvételre. Cím Reclama hirdetőiroda, Arad, Eminescu utca 8. (1674)

Magyar szépirodalmi sorozatot Jókai, Mikszáth, Gárdonyi, Herczeg, megvételre keressünk. Címeket Reclama hirdetőirodába Arad, Eminescu utca 8, vagy 21-27 telefonon bmondani. (1673)

Könyvberendezések szolid áron beszerezhetők, Czisztárnél, Arad, Bihorului ut 24. Viadukt mellett. (1671)

ZEISS punctal szemüvegek Reines optikai szaküzletében, Aradon a Városi színház mögött. (1167)

Üzleti pultok, stélzsok, üvegfal eladók. Timisoara (Temesvár) I. Em. Ungureanu utca 17. Telefon 40-37. (557)

Stráfkocsi jó állapotban 25-30 méter mázsza teherbírással eladó. Báron faterlep Timisoara (Temesvár) II. Cogalniceanu utca 4. Telefon 44-76. (494)

Villanykályhát megvételre keresek. Címeket Reclama Hirdetőirodába, Arad, Eminescu utca 8. (1666)

Eladó két vaskeretes sodronyágybetét, nagy majdnem új ottomán és egy sülyesztő Gitzner varrógép 3 drb nagy ágybavaló matracpárna, megtekinthető 1-3 óráig. Timisoara (Temesvár) III. Odobescu utca 53, ajtó 1. (538)

Ruhaszekrény eladó (antik intarziánélküli, egyajtós) Timisoara (Temesvár) I. Eugen de Savoya utca 20 sz. ajtó 4. Megtekinthető 2-4 óra között. (554)

Jobbkarú zsákvarró, Dürkopf varrógép majdnem új, villanyhoz szerelhető, és egy feles fiubicikli eladó. Timisoara (Temesvár) Tel. 24-03. (547)

Fajtiszta Plymuth és Wyrandotte tyukok eladók. Ugyanott keltetőtől is kapható. Timisoara (Temesvár) III. Diaconul Coresi utca 49 sz. (568)

Gyermekkocsi, világos, jó karban eladó. Timisoara (Temesvár) IV. Mircea Voda utca 8. (562)

Egy Frieder távcső eladó. Cím a timisoari (temesvári) kiadóban. (565)

Iris vagy más jogvértmányu petroleumkályhát megvételre keresek. Ajánlatokat kérek 34-30 telefonszám alá Timisoara (Temesvár). (5032)

Varrógép és diván eladó. Timisoara (Temesvár) IV., Bratianu utca 53. sz. Vizlofski. (569)

Különléte

Özv. Chavos Mária szegény özvegyasszony pénteken az Avram Iancu téren elvesztette személyazonosságát igazolványát és 300 leit. Becsületlen megtaláló adja le a Reclama Hirdetőirodában, Arad, Eminescu utca 8. (1679)

Snurtext-zsinór

bortni, passzománt stb. üzem, (Butskó utódja), elköltözött Arad, Str. Marasesti 33. sz. alá, ahol továbbra is jutányosan és szakemberrel kivitelez minden a szakmába vágó megrendelést.

HATSCHKEK ÜGYNÖKSÉG

Arad, Carol-körút 17. (v. 46) Telef. 16-95

ARAK EZREKBEK!

Házak: 50.000: erdélyi nagyvárosban modern bérház. — 3000: belv. bérház. — 5500: 13 bérlemény, nagy jöv. 4500: bérház 170. jöv. — 3500: belv. üzl. sarokház. — 3200: 5 bérl. 160. jöv. — 2500: belv. 2 modern, 3 kis lakás. — 2200: 1x4, 1x2 sz. modern kompl. lakás, terraszok, kert. — 2000: elosztható teiek 5 lakás közközházánál. — 1600: főtérenél 2 lakásos új villa. — 1400: belv. 2x3 sz. kompl. — 1300: üzl. sarokház II. ker. — 1000: 4 sz. modern apartament, villa.. — 900: emeletes 5 lakásos, 300 öl gyüm. nagy front, jó jöv. — 700: Sagunánál új 3 lakásos. — 600: Vlaicu-uti nagy kertes. — 500: Viztorony táján 3 szobás, kertes. — 400: II. ker. sarokház, 4 lakás. — 380: gradistei 3 lakás. — 250: Micalacai nagy kertes. — Földek: 12.000: banati 330 k. h. I-a szántó, 7 épülettel. — 6700: Tsoarhoz közel 113 k. h. tanyával. 6000: szőlő, gyüm. és boltgáskert, épületekkel. — 4500: Lipovához közeli 90 k. h. — 3000: beltelek 12 k. h. — 2300: Arad mellett I-a 23 k. h. — 1500: utvinisi cca 20 sz. h. tanyával. — Csereingatlanok.

Gazda naptár

1942 évre hasznos tartalommal. Kapható: Hegedűs, Mera, Sándor papírüzletekben. Az Emge tagok az Emge aradi irodájában átvehetik.

150 katasztrális hold birtokomat Lugostól 13 km. (több évre is) bérbe adom. Dr. Monjalledt, Arad, Mocion utca 3. szám. (1611)

Jutalomban részesítem azt, aki nekem éves bizonyítványokkal rendelkező munkaszerező, megbízható önálló főzítő minden szakácsnőt ajánl április 1-re 3 tagu családnak. Jó fizetés és bánásmód biztosítva. Jelentkezni Timisoara (Temesvár) Küttl-tér 1, ház mesternél. (558)

4.500.000

belvárosi ko. 800 öl területen fekvő házkomplekszum, 180.000 bruto hozam 3 tkv. tétel

Hatschek, Arad, Bulv. Carol 17
Telefon 16-95

Társat keresek 4-500.000 lei tőkével egy újonnan felszerelt vas- és fém galit celoz és aragont tömeggyártáshoz. Timisoara (Temesvár) I. Oitu utca 5 szám, portánál. (563)

Elsőrendű kiadós házikosz

szerevényáron elvitelre. Arad, Rusu Sirianu 20, ajtó 2.

Műtöppolást szakemberrel jutányosan vállalok. Kremmer, Miklós szabó. Arad (volt Földes palota). (1642)

Orvosok, kereskedők és iparosok külső levegőinek (bármilyen régit) szakszerű behatását vállalom szerény százalékért. Címeket Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. „Fixum nélkül” jelgére. (1633)

Aradon a D. Balasa utcában

4 szoba, kert, Esslingeni rollók, beépíthető front

850.000 lei

Hatschek, Arad, Bulev. Carol 17
Telefon 16-95

Poloskairást, parkettaszurolást, garancia mellett vállal: Lovas, Arad, Bulvardul Regina Maria 18. szám. Házme ternél. (4020)

Paplanokat készít, használtakat is új dolgozza már 250 leieit is, Glück, Arad, Str. Baritiu 8. Avram Iancu-tér mellett. (402)

Poloskairást garanciával vállalok. T. jai, Timisoara (Temesvár) II., Eroil dela Tisa-utca 95, ajtó 12. Telefon 25-47

Legújabb különleges kalap modellek mérsékelt áron

Weinbergerné Donáth Els

kalapüzletében, Arad, Metianu-utca 15. sz. alatt. Alakítás precíz modellek után Ugyanitt modern fűzők rendelésre.

Házat cserélek Magyarországra repülővel vagy repatriáltakal. 2.000.000 lei értékű ház Satu-Maria (Szatmáron) van. Ajánlatokat F. Mária Sibiu (Nagyszeben) Vulturii utca 26. szám alá küldendők. (342)

HIRDESEN